

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — naročnina
deljska izdaja celoletne
96 Din, za inozemstvo
120 Din
Uredništvo je v
Kapitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Po dnevih navdušenja

Svečani dnevi v Sofiji so končani, navdušenju, ki je ob tej priliki zajelo ves naš rod, pa sledi premišljeno delo državnikov, da se na temelju vrojenih bratskih čustev in stvarnih interesov obeh strani zgradi trajna politična, gospodarska in kulturna zveza med našo državo in Bolgarijo, kakor to odgovarja sorodstvu vseh Jugoslovancev, danemu mednarodnemu položaju in bodočnosti jugoslovanstva.

Delo, ki sta ga v dosegu tega velikega cilja začela oba vladarja, ima vse pogoje, da se dovede do srečne dovršitve, ker je naslonjeno na želje, težnje in potrebe narodne duše, ki je ena od Mure do Marice, pa na realne zahteve političnega in gospodarskega položaja balkanskega poluotoka, ki mu zgodovina po mnulih veliki vojni odkazuje vedno bolj važne vloge v usodi evropskih narodov in držav. Ker smo od Bolgarov bili brez krivde bodisi na eni bodisi na drugi strani, kar se tiče ljudstva, dolga stoletja ločeni in od tujih režimov izrabljani, da smo se v njihovo korist obračali drug proti drugemu, namesto da bi bili iskali in našli, kar nam je skupnega — je bilo treba največje obzirnosti, previdnosti in priprave, predno se je začelo vprašanje tolike zgodovinske važnosti in dalekosežnosti ter tako globokega posega v zgodovinsko nastale razmere, ki se dajo spraviti v novo strugo le po največji, v resnici državniški modrosti in predvidnosti.

Prizadevanje, da se v tem oziru izvrši preobrat, ni šele od včeraj, ono ima svoje korenine v instinktivnem iskanju in stremljenju ljudstva to in onstran državnih mejnikov in je bilo predsluteno in pripravljeno tudi po kulturnih delavcih z obeh strani. To težnje je samo potrebovalo močne roke z jasnimi pogledi, trdno določenim ciljem in neomahljivo vztrajnostjo ter pogumom, da dobi določeno obliko političnega programa, ki si stavlja naloge, katere so možne, uresničljive in postopoma izvedljive, tako da je izključeno vsako razočaranje in vsak vzvrat v prejšnjo smer. V obeh vladarjih sta obe državi našli voditelja, ki sta se odzvala klicu ljudske duše, časa in usode, vedoč, da le-ta zahteva skupnost jugoslovanstva na poprišču politične zgodovine, katero bomo odslej delali sami, zasledujoč en sam cilj po nacionalni in moralni vzajemnosti, ki bo obenem poglobljala tudi naše kulturne stike ter nas tako sčasoma spojila v eno veliko narodno telo brez umetnih vezi, v resnično spontansko enoto skupnega čustvovanja in hotenja. Šele takrat bo jugoslovanstvo zgodovinsko dejstvo v polnem obsegu, ki bo lahko odločilno poseglo v politično dogajanje in kulturno življenje vse Evrope kot žarišče in središče političnega življenja na balkanskem poluotoku.

Kar se je razpravljalo v Beogradu, Varni in Sofiji, ki so prve tri etape na poti do popolnega narodopolitičnega soglasja obeh jugoslovanskih držav, pomeni polaganje temeljev, ki so za to potrebno potrebni. Že komaj po enem letu skupnega dela in naporov z obeh strani vidimo uresničen trgovinski dogovor z veterinarsko konvencijo, ki bosta dobila sedaj svoje nujno dopolnilo v sklepu, da se pospeši življenejski promet po novih cestnih in železniških zvezah vzdolž meje med Jugoslavijo in Bolgarijo in da se obenem okrepijo kulturni stiki med nami in bolgarskim narodom, ki so najtrdnjejši in najtrajnejši fundament vsakega zblizanja, ki teži k enoti, dani po naravi in osnovani v krvnem sorodstvu. Kakor sta izjavila zunanja ministra obeh držav, je v političnem pogledu bistvene važnosti, da gremo naprej korak za korakom, ker je le to najsigurnejše jamstvo za uspeh — kar se tiče čustvene in hotenjske strani, pa je v vseh dosedanjih manifestacijah, posebno pa ob obisku našega kraljevskega para v Sofiji, prišla do tako enodusnega, mogočnega in pristnega izraza, da državniki in politiki na obeh straneh ne morejo več zgrešiti prave poti in pravega končnega cilja, ako se bodo opirali na narodovo dušo in miselnost, kakor se je očitovala ob teh prilikah in kakor se bo v bodočnosti razodevala še vsebolj silno in kategorično. Kar je v teh manifestacijah povedalo ljudstvo na tej in na oni strani, kar se je izkazalo kot želja najboljših mož političnih in kulturnih tvorcev, naših in bolgarskih, to je več vredno kot vse pisane pogodbe, ki bodo neizogibna posledica nacionalnega teženja in tem trdnješe, čim bolj bodo dozorele kot plod dobro premišljenega in na obojestranske realne koristi osnovanega proučevanja skupnega nacionalnega interesa jugoslovancev na Balkanu, na katerem moreta in morata biti Jugoslavija in Bolgarija kot ena sama politična volja, predvsem na zunanji, temeljni stebel sodelovanja vseh balkanskih narodov brez izjeme, da bo Balkan v resnici neodvisen tvorec svoje usode in bodočnosti brez ču, če treba, tudi proti vmešavanju tujih interesov in vplivov.

Zdaj je na nas, na najširših slojih našega naroda, da se delo, ki se je začelo po diplomatih, srečno dokonča, da se ideja, iz katere se je rodilo, čedalje globlje zasidra v dušo ljudstva in vsakega posameznika, da bodo državniki na tej in na oni strani imeli neprestano pobudo, neizčrpno gonilno silo in čustveno podlago za tisti napor treznega političnega dela, ki bo še potreben za popolno realizacijo smotrov, ki so si jih postavili. Ta pomoč, to sodelovanje, ki ima pomen pravega in pozitivnega soustvarjanja in je včasih celo dragocenejša nego je delo za zeleno mizo, bo ob-

„Evropska skupnost“ se krha

Poljska polaga karte na mizo

Zakaj noče Poljska sodelovati s Francijo v vzhodnem paktu

„Češke brige nas prav nič ne skrbe“

Varšava, 30. septembra.

(Od našega poročevalca)

Inozemski, predvsem pa francoski listi že dalje časa prinašajo več ali manj nasprotujoča si poročila o vsebini note, ki jo je poljska vlada poslala Franciji v vprašnju tako imenovanega vzhodnega pakta. Ker ima poljsko časopisje očividno nalog, da naj z inozemstvom glede tega nikakor ne polemizira, se je vaš dopisnik obrnil na merodajno mesto in dobil tam nekaj pojasnil, ki so za razumevanje navidezno nekoliko vijugaste zunanje politične linije Poljske neobhodno potrebna.

Po teh pojasnilih smatra poljska vlada za neobhodno potrebno, da se mora tudi Nemčija priključiti vzhodnemu paktu, ki mora brezpogojno sprejeti tudi besedilo prijateljske pogodbe, ki je bila sklenjena med Nemčijo in Poljsko. Nemčije ne kaže izključevati iz tega pakta, nasprotno, besedilo vzhodnega pakta mora v posebnem členu zagotoviti, da poljsko-nemška prijateljska pogodba ostane v polni veljavnosti.

Poljska vlada je nadalje mnenja, da ona bolj kot katerakoli druga država razume politične težave na Baltiku. V sled tega si nikakor noče naprtiti obveznosti, da recimo ščiti meje svoje sodele Litve. Litva in Poljska se bosta med seboj sporazumeli brez kakšnega posredovanja. Toda poljska vlada odklanja, da bi se glede Litve v kakšnem splošnem paktu obvezovala, da ščiti njene meje, preden se sama brez posredovanja ni sporazumela z njo v spornih vprašanjih, ki še obstojajo.

Posebno kategoričen pa je bil odgovor na vprašanje, kaj misli Poljska o Podonavju. »Mi imamo zadosti težav sami v svojem okoliščju,« je dejala politična osebnost, »in ne želimo, da bi si naprtili še skrbi, ki nam jih treba ni. Podonavje nas nikakor

ne srbi. Naj se organizira kakor njemu ljubo in drago. Francoski predlog o vzhodnem paktu hoče, da se mu priključi tudi Češkoslovaška. Mi tega ne želimo. Češkoslovaška ima vse svoje težave ravno v Podonavju, kjer jih mi nimamo. Kdo na Poljskem si želi, da naj naša država sprejme nase obveznosti, ki je ne brigajo. Zato mi Poljaki nočemo, da naj pristopi k vzhodnemu paktu tudi Češkoslovaška. Mi smo za to, da naj baltičke spore rešijo države ob Baltiku in ne odklanjamo sodelovanja z nobeno državo. Toda mi nočemo vlačiti na Baltik skrbi, ki jih tam ni, niti nočemo dovoliti, da nas bi kdo zavlekel v Podonavje, kjer nimamo ničesar iskati. Če Češkoslovaški ne diši »Anschluss«, dobro, naj napravi, kar hoče, mi je ne bomo ne ovirali, ne podpirali, ker nas to ne briga. Če ima Praga težave z Madjari, nas to ne briga, naj se med seboj sporazumeje, kakor hočejo. Mi želimo samo, da se na severovzhodno plat Evrope ne vrivajo države, ki tam nimajo ničesar opraviti, kakor se tudi mi ne mešamo v Podonavje, ki nas nikjer ne zadeva niti skeli.« Z drugimi besedami, Poljska noče braniti češkoslovaških meja niti proti Madjarom, niti proti Nemcem.

Poljska vlada je slednjič mnenja, da ni treba pretiravati s temi raznimi pakti. Ali ne zadostujejo dvostranske pogodbe, ki so bile sklenjene tako z Rusijo kakor z Nemčijo. Kaj zahtevajo še več od nas v imenu mira? Če nas dvostranske prijateljske pogodbe ne ščitijo, mar nas bodo ščitili pakti, ki jih je podpisala šara držav.

Poljska vlada je torej mnenja, da je treba enkrat napraviti strogo mejo, in sicer med vzhodnim vprašanjem, ki briga samo baltičke države z Rusijo in Nemčijo vred, in med podonavskim vprašanjem, ki se Poljakov ne

tiče. Ravno tako kakor Madjari, ali Romuni ali Jugoslovani nimajo ničesar opraviti na severovzhodu, tako nima ničesar iskati Češkoslovaška. In ravno tako, kakor nima Rusija ničesar opraviti s Podonavjem, tako Podonavje tudi ne briga Poljske. Francoska vlada, ki bi rada vse med seboj povezala, greši. Kdor preveč meša, ustvarja zmedo, ki svetovnemu miru nič ne koristi.

W. R.

Poljski narod pod orožjem

Varšava, 1. okt. TG. Predsednik republike je podpisal zakon, ki ustanavlja splošno vojaško pomožno službo, ki nalaga vsakemu moškemu od 17 do 60 leta dolžnost, da se udeležuje posebnih vojaških vaj. Isto dolžnost imajo tudi žene od 19 do 45 leta. Z istim zakonom padejo pod pojem »vojaške pomožne službe«: promet, telefon in brzojav, radio, obramba proti zračnim napadom, gasilska služba in zdravstvena služba. Vojaška pomožna služba je predvidena za primer mobilizacije in je obvezna.

Beck prepričuje Dunaj

Dunaj, 1. okt. b. Naknadno se čuje, da je pri zadnjem obisku na Dunaju obiskal poljski zunanji minister Beck zveznega kancelerja dr. Schuschniggga, ki mu je vrnil v hotelu Imperial obisk. Oba državnika sta se pri obeh sestankih razgovarjala nad 1 uro. Čuje se, da je poljski zunanji minister Beck prepričal dr. Schuschniggga, da bo kljub sporazumu med Poljsko in Nemčijo Poljska podpisala težnje Avstrije za ohranitev njene samostojnosti in svobode. V ostalem pa se ne bo Poljska vmešavala v nemško-avstrijska sporna vprašanja. Zunanji minister Beck je izrazil tudi željo, da pride do čim boljših trgovskih odnosov med Poljsko in Avstrijo.

Naš kralj nagradil bolgarskega železničarja

Sofija, 1. oktobra. AA. Današnje »Utro« priobčuje pod naslovom »Nj. Vel. kralj Aleksander nagradil železničarja« tole:

Ko je predvčerajšnjim jugoslovanska kraljevska dvojica prispela na postajo Petrič pri Slivnici, je voz kraljevega vlaka lažje ranil postajnega načelnika Dimitrija Mihajlova. Nj. Vel. kralj Aleksander je slučajno zvedel za ta slučaj. Da pokaže svojo pozornost napram vestnemu postajnačelniku, ki je osebno nadziral kretnice pri prihodu vlaka, je Nj. Vel. kralj Aleksander odredil, naj se postajnačelniku Mihajlovu v znak priznanja za vestno službo izroči 30.000 levov nagrade.

Včeraj je načelnik prometnega oddelka inž. Georgijev odšel na železniško postajo v Petrič, kjer je izročil postajnačelniku Mihajlovu kraljevski dar in mu izrekel pohvalo za zvesto službo.

Kaj kupujemo od Italije in kaj njej prodajamo

Rim, 1. okt. b. Fašistični listi objavljajo statistične podatke o stanju trgovinske bilance Italije napram kraljevini Jugoslaviji. Po teh podatkih je znašal italijanski uvoz iz Jugoslavije v prvih šestih mesecih letos nad 101 milijon lir, medtem ko je izvoz v Jugoslavijo znašal vsega 70.5 milijonov lir. Iz Jugoslavije se je uvozilo gradbenega lesa za 54 milijonov lir, žive perutnine za 12.75 milijonov lir, volov za 9 milijonov lir, lesa za kurjavo 4.5 milijonov lir, volov za 3.5 milijonov lir itd. Iz Italije se je izvozilo bombažnega blaga in sukanca za 40 milijonov lir, volnenega blaga za 4.45 milijonov lir, riza za 4 milijonov lir, južnega sadja in variva za 2.5 milijonov lir itd. Listi poudarjajo, da je italijanska bilanca napram Jugoslaviji še vedno pasivna in da je potrebno, da se pokaže dobra volja z obeh strani. Takšno je sedaj stanje.

Romunska vlada odstopila

Bukarešta, 1. okt. TG. Na splošno začudenje političnih krogov je nočjo ministrski predsednik Tatarescu podal ostavko svoje vlade, ki jo je kralj takoj sprejel. Istočasno je kralj Karel poveril mandat za sestavo nove vlade zopet odstopivšemu predsedniku Tatarescu, ki upa, da bo predložil listo novih članov vlade jutri zjutraj. Govorijo, da je demisijska vlada bila potrebna zato, da dobi kralj proste roke, da pred otvoritvijo parlamenta izbere za svoje sotrudnike ljudi, ki se mu zdijo potrebni za njegovo zunanjo politiko, posebno še zato, ker namestila kralj Karel v bodočih tednih potovati v inozemstvo. Na drugi strani pa zatrjujejo, da so krizo vlade povzročile velike poneverbe v ministristvu za trgovino in industrijo, ki ga je vodil Teodorescu, kakor tudi dejstvo, da se dozdaj ni bilo mogoče imenovati ministrov na še nezasedena mesta. Drugega političnega značaja demisijsa romunske vlade nima.

Grki proti katoličanom

Pariz, 1. oktobra. AA. Havar poroča iz Aten: Sv. sinod grške ortodoksne cerkve se je bavila s čedalje večjim razvojem rimsko-katoliške cerkve na Grškem in z ustanavljanjem novih katoliških cerkva in šol ter sklenil sedati proglas na grški narod, naj bo oprezen pred propagando.

Dunajska vremenska napoved: Za Vzhodne Alpe: Lepo vreme bo trajalo dalje še jutri, vendar pa se pričakuje vremenske spremembe še proti večeru. Ponekod oblačno vreme. Vročina bo pomanjka.

Hitler o častivrednosti ročnega dela:

„Dozdaj so izobraženci s pomilovanjem zrlili na ročnega delavca - Temu bo sedaj konec“

Berlin, 1. okt. TG. Snoči je na velikem jesenskem žetvenem prazniku v Bückbergu državni kanceler Hitler znova povdaril svoj sklep, da hoče vsa nemško mladino spraviti v obvezno ročno delo.

»Demon neupravičenega napuha,« je dejal Hitler, »ki je povzročil, da so izobraženci s zasmevanjem in pomilovanjem gledali dol na ročnega delavca, je napravil neizmerno škodo in treba ga je brez usmiljenja iztrgiti. Pri prislilnim delom nočemo samo zaposliti brezposelne nemške roke, ampak hočemo doseči, da bo vsaka nemška roka znala delati, ker bo le na ta način vsak nemški um znal tudi spoštovati delo rok in težave znoja. Splošna vojaška obveznost je našemu ljud-

stvu prinesla visoko spoznanje vsepatriotičnih čustev in potrebe požrtvovalnosti za obstoj domovine. Tako bo tudi obveznost ročnega dela izbrisala iz naše kulture zasramovanje ročnega dela in bo žuljavim rokam v nemški državi vrnila čast, ki jim gre bolj kot komurkoli v državi izčiščenega nemškega naroda. Vse razlike med socialnimi plastmi bodo padle in morajo pasti.« Nemški državni kanceler je zavrnil prerokovanja, da bo narodnosocialistični režim propadel, ker nima denarja. »Denar nas ne bo rešil, rešile nas bodo naše roke, ki nam bodo dale kruha, črnega in trdega, to je res, a zadostnega, da prebremo sedanje težave. Naš kruh se ni podražil, to je glavno za nas in to je edina prerokba, v katero verujem!«

Beg katoličanov iz Nemčije

Za Trasoltom in msgr. Wolkerjem tudi -- dr. Muckermann

München, 1. okt. TG. Knjiga »Kristus edini je vaš Gospod«, ki jo je napisal dr. Gröber, nadškof triburške nadškofije, je bila od oblasti zaplenjena in prepovedana, ker je ponatisnila skupno pastirsko pismo nemških katoliških škofov.

Znano je tudi, da je bila pred nedavnim časom »Slovenec« je takrat o tem poročal) zaplenjena in prepovedana informacijska služba znanega nemškega jezuita dr. Muckermanna »Katoliški dopisniški urad«. Sedaj je moral zapustiti Nemčijo tudi znameniti pater Frederick Muckermann sam, ki je tajno pobegnil iz svoje domovine v Holandijo, ko je izvedel, da ga hočejo narodni socialisti aretirati in zapreti. Dr. Muckermann se je ta-

koj po zmagi narodnih socialistov trudil, da poskuša najti sporazumno ploskev med narodnimi socialisti in med katoličani in je sedaj moral sam priti do spoznanja, da to ni mogoče in da je boljše iskati rešitve in svobode onstran meja. Iz Nemčije sta pobegnili tudi pater Trasolt, voditelj katoliških mladinskih društev, ki se je rešil na Norveško, in msgr. Wolker, predsednik katoliških mladinskih društev vse Nemčije, ki se nahaja sedaj v Švici.

Pokrajinski namestniki Nižje Bavarske, Palatinata, Višje Frankonije in Frankonije so za nedolžen čas prepovedali vsako udejstvovanje katoliških mladinskih društev.

„Čiščenje“ v nemški mornarici

3 admirali in 11 višjih častnikov odstranjenih

Berlin, 1. okt. b. Največjo senzacijo v Nemčiji je zbudila nenadna in popolnoma nepričakovana upokojitev treh admiralov in 11 višjih častnikov državne vojne mornarice, ki še niso dosegli najvišje stopnje v službi. V narodno socialističnih krogih se trdi, da je to začetek čiščenja Reichswehra in vojne mornarice, iz katere se morajo iztrgiti vsi nezanesljivi elementi. Pri polaganju prisega državnemu kancelerju Hitlerju se je opazilo, da so se mnogi častniki vojske in mornarice vzdražali prisage na ta način, da so se napravili bolne. Za te častnike se je pozneje določil dan, ko naj bi prisegli zvestobo novemu državnemu predsedniku. Toda tudi potem so se skoraj vsi častniki, ki so se že prvič vzdražali prisage, odgnili. Hitler je zaradi tega sklenil, da očisti vojsko takšnih elementov,

enem tudi nas same prerajalo, okrepljalo in pomlajalo, da bomo dozoreli za veliko nalogo, ki nas že v bližnji bodočnosti čaka, da bomo namreč kot ena celota zavzeli tisti položaj v svetu, ki nam po naših bogatih zmožnostih gre, če bomo med seboj složni, vredni našega zgodovinskega poslanstva, resnično narod ene-ga političnega hotenja na velikem prostoru, ki nam ga je dal Bog.

Kriza španske vlade

Pariz, 1. oktobra. b. Po poročilih iz Madrida tamkaj z gotovostjo računajo, da bo španska vlada danes v krizi. Pravi, da bo novo vlado sestavil radikal Lerroux. Baje ima že seznan svoje vlade, ki ga je sestavil v sporazumu z voditeljem kmeteko-katoliške stranke Roblesom. Levičarske stranke niso prav nič zadovoljne z zvezo med Lerrouxjem in Roblesom in zahtevajo, da naj novo vlado sestavi Azana ali pa Roman. nato na razpustila parlament in razpiše nova volitve.

Veličastne priprave za evh. kongres v Južni Ameriki

Priprave za svetovni evharistični kongres, ki bo prihodnje dni v Buenos-Airesu, so tako velike, da opravičeno lahko sklepamo na veličastnost tega kongresa. V več kot tisoč argentinskih cerkvah in kapelah se je že v nedeljo, 23. septembra začela devetdnevna, da bi Bog dal svoj blagoslov 32. svetovnemu evharističnemu kongresu. V Buenos-Airesu je 398 cerkev. Vse so bile od jutra do večera polne pobožnih molitve. Misijonarji poročajo iz divjih Pamp, da je v noči od sobote na nedeljo, 23. septembra prijezdilo pred ondote cerkvice in kapelne na tisoče obojov, jezdecih pastirjev, ki pasejo ogromne črede po argentinskih planjavah, katere se imenujejo Pampe. Vsi so prijezdili ponoči, da so se mogli udeležiti zgodnje svete maše ter se nato vrniti k svojim čredam. Stotine in stotine teh divjih pastirjev je prenočevalo kar na prostem pred cerkvami. Med drugimi je prijezdil tudi oddelki Indijancev iz Gran Chaeaxa v polni bojni opremljeni. Ti Indijanci so bili pri sveti maši, katero je daroval karmeličanski pater Julian Redigues v 200 let stari razvalini nekdanje jezuitske cerkve.

V Buenos-Airesu že vihrajo zastave, modro-bela zastava argentinske republike poleg rumeno-bele papeževe. Okrog in okrog trga Plaza de Mayo so napravljene velike priprave za razsvetljavo. Na tem trgu bo v četrtek, 11. oktobra o polnoči slovesna sveta maša, h kateri pa bodo smeli samo moški. Katoličani Južne Amerike so z nepopisnim navdušenjem sprejeli sporočilo, da je sveti oče imenoval za svojega legata na kongresu svojega državnega tajnika kardinala Evgena Pacellija. To je počastitev vse Amerike, kar povdarja 1200 argentinskih časopisov, ki povečini prinašajo kardinalovo sliko ter povdarjajo, da je sv. oče prvič poslal svojega državnega tajnika na mednarodni evharistični kongres. Listi naglašajo, da že več kot 100 let noben državni tajnik ni zapustil Vatikana s kakim posebnim uradnim naročilom. To imenovanje pa na drugi strani nalaga dolžnost za čim bolj slovesen sprejem. Tega se zaveda in vlada i prebivalstvo, cerkvene in svetne oblasti, posebno pa pripravljali odbor, kateremu načeluje

msgr. Figurea. Ta je takoj ob imenovanju v navdušenih besedah pozdravil kardinala legata ter ga prosil za prvi blagoslov. Obenem se je zahvalil papežu tudi nadškoj iz Buenos-Airesa msgr. Copello, duhovni oče pripravljajočega se mednarodnega evharističnega kongresa.

Odboru za sprejem kardinala legata načeluje bivši zunanji minister in minister za bogočastje dr. Ernesto Bosh. V tem odboru je še veliko število najuglednejših katoličanov. Poseben odbor skrbi za stanovanja prihajajočim osebnostim ter so najuglednejše družine dale svoje prekrasne hiše na razpolago za nastanitev gostov.

Dne 9. oktobra bodo štiri argentinske križarke s topovskimi streli slovesno sprejele legata zunaj na morju, tri skupine letal pa bodo visoko nad La Plato poletele v Montevideo ter bodo ladjo »Conte Grandes«, s katero se bo vozil kardinal legat s svojim spremstvom, spremljale v Buenos-Aires. Samo iz notranjosti Argentine bo prišlo 600.000 romarjev. Za te so že pripravljena stanovanja v Buenos-Airesu in pa v bližnji okolici. Kongresni vestnik bo izšel v šestih jezikih v 150.000 izvodih. Po ulicah Benos-Airesa se vrvi nenavadno živahen promet. Slišiš govorice najrazličnejših narodov. Ob dneih kongresa bo v Buenos-Airesu izšlo 23 časopisov v različnih jezikih.

Pripravljalnemu odboru stoji na čelu častni odbor. Častnemu odboru predseduje predsednik republike Argentine general Augustin P. Justo, minister za zunanje zadeve dr. Carlos Saavedra Lamas pa je častni podpredsednik. Člani tega častnega odbora pa so vrhovni šefi vseh državnih oblasti ter poslaniki in ministri tujih držav.

Ne glede na veliko udeležbo od strani argentiske vlade pa bodo tudi druge vlade ameriških držav poslane na kongres svoja posebna zastopstva. Prva država, ki je sklenila in uradno razglasila, da bo poslala svoje vladno zastopstvo, je Paragvaj, katero bo zastopal predsednik dr. Evzebio Ayala. Uradno obvestilo o tem sklepu je bilo odboru izročeno v slavnostni noti. Ta vest je v vsej argentinski javnosti izzvala veliko zadovoljstvo in navdušenje.

Praznik obrtnikov v Kranju

V nedeljo je bila ob 11 dopoldne otvorjena druga obrtna razstava v Kranju. Otvoritev se je izvršila na najbolj slovesen način. Prisostvovali so ji najrazličnejši zastopniki. Predsednik skupnega združenja obrtnikov je med drugimi pozdravil ob tej priliki pokrovitelja razstave sreskega načelnika dr. Ogrina in predstavnike drugih uradov in oblasti. Mesto obkrožno je zastopal predsednik Pirc, sodišče g. Gregore, gimnazijo ravnatelj dr. Dolar, žandarmerijo major Cvetkovič, davčno upravo in-spektor Prudič, župni urad kaplan č. g. Simončič. Navzoči so bili seveda še mnogoštevilni drugi zastopniki ne samo organizacij, ampak tudi oblasti in tiska.

Ob otvoritvi je svirala mestna godba. Predsednik združenja obrtnikov g. Bilenc je ob otvoritvi povdaril pomen razstave za Kranj in za obrtništvo. Njegovemu govoru so sledili pozdravi mestne občine po županu g. Pirnu, trgovsko-obrtniške zbornice po g. Rebeku, okrajnega odbora obrtnih združenj po g. Igliču, osrednjega društva jugoslov. obrtnikov po g. Pičmanu. Vsi ti govori so dokazali in poveljevali pomen razstave in dali priznanje delu obrtnikov. Glavna misel, ki je prevladovala med prisotnimi je bila ta, da delu elava in časti, oblasti naj pa tudi stori vse, kar je potrebno za napredek. Po teh govorih je otvoril razstavo njen pokrovitelj g. sreski načelnik dr. Ogrin in je ob tej priliki ob spominu na kralja zaigrala muzika državno himno.

Po otvoritvi so si reprezentanti ogledali razstavo. Razstava je res posebnost za Kranj in okolico. Celo prvo nadstropje v Majdičevem mlinu je napolnjeno z najrazličnejšimi izdelki domačih obrtnikov. Razstava je tako peštra, da je ni skoro obrtni stroke v okolici Kranja, da ne bi bila zastopana na razstavi. Tudi posamezni izdelki so posebnost za se, kajti vsi ti izdelki dokazujejo, da je obrtništvo na Gorenjskem na visoki tehnični znanja in popolnosti ter so izdelki času primerni. Povdariti je tudi to, da so razstavljalci znali kar najlepše dekorirati svoje paviljone in je cela razstava tudi glede dekoracije zares mična. Pri tem se niso po-

trudili samo razstavljalci, ampak tudi razstavniki. Odbor sam. Seveda so na razstavi tudi razne pomankljivosti, ki se bodo pač morale prihodnje odstraniti. Vendar se pa glede ureditve ne da dosti več napraviti in je v resnici ematrati razstavo za popolno.

Med otvarjanjem je priselala tudi brzojavna čestitka ministra Novaka. Ko so si gostje ogledali razstavo, so se udeležili slavnostnega obeda pri »Stari postici«. Pri tem banketu je bilo izrečenih mnogo napitnic. Vse te napitnice so poveljevale delo obrtnikov, njihovo slovo, vzorno organizacijo. Padle so čestitke v imenu oblasti, ustanov in korporacij. Začela pa se je tudi debata o ločenih in neločenih zbornicah ter so se sicer pojavile misli, ki so bile potrebne za napredek obrtništva kot stanu in tudi ostalega slovenskega narodnega gospodarstva. Glede te točke je bila temeljna misel ta, da pred par leti še niso bile roke tako žuljave kot danes, da se je moglo dobro preživljati. Te slabe razmere pa niso nastale po krivdi domačega obrtništva, ampak nase zavožene gospodarske politike, za katero bi bil že čas, da v resnici postane nacionalna v tem smislu, da bi bila v prid domačim delovnim stanom. Povdarjeno je bilo tudi to, da s samimi komplimenti ni še nikjer ničesar doseženega in da samo zastopanje še ni prineslo pravih koristi za napredek. Mesto zastopanja naj bi se vodila raje primerna gospodarska politika. Sicer pa so gorenjski obrtniki trdno odločeni, čeprav z žulji in v vseh teh težavah, prebroditi krizo iz lastne volje in lastnega dela. Ne zanašajo se prav nič več na nikake podpore, katerih od nikoder ni, ampak na delo svojih rok, na kvaliteto izdelavo in na primerne cene. Storili bodo tudi vse, da bodo šli njihovi izdelki na jug države, kjer še ni obrtništvo na taki stopnji razvoja kakor pa je na Gorenjskem. Pri vsem tem delu se bodo pa sami ravnali po pravili, delu elava, delu časti in Bog živi pošteno rokodelstvo. Taka mišljenja nam dajo jamstva, da slovensko obrtništvo ne bo še tako kmalu uničeno, ampak da bo kljub nenaturinim oviram znalo samo z delom reševati svoj obstoj.

Dušan Jankovič. Slovanski lekarnarji bodo 4. oktobra odpotovali v Zagreb, kjer se bo kongres nadaljeval. Dne 6. oktobra pa odpotujejo v Split, od koder bodo napravili krajše in daljše izlete po naši državi.

Obisk angleškega brodograja

Split, 1. okt. b. Davi je priplulo v splitsko luko devet britanskih destroyerjev. Ob 2. dopoldne je admiralska ladja »Resolutions« dvignila sidro in odplula nasproti britanskemu sredozemskemu brodograju, ki se zbira iz vseh primorskih in dalnastinskih luk. Srečanje je bilo v Braškem kanalu, kjer so se sestale vse vojne ladje, 34 po številu in nato odplule v splitsko luko. Ob 3.30 je vice admiral Forbes povabil predstavnike naših oblasti na admiralsko ladjo, da so lahko prisostvovali vходу angleške vojne mornarice v luko. Davi ob 9 je priplula v splitsko luko tudi naša križarka »Dalmacija«. Ob vходу je pozdravila s častnim topovskim streljanjem britansko admiralsko ladjo »Resolutions«, ki je odgovorila tudi s topovskim streljanjem. Ob 11 je poveljnik naše eskadre kapetan bojne ladje Benič napravil uradni obisk vice admiralu Forbesu, ob 11.30 pa je vice admiral Forbes vrnil obisk na križarki »Dalmaciji«.

Taksiranje računov

Belgrad, 1. oktobra. AA. Finančno ministertvo je svojo akcijo glede plačevanja taks po tar. štev. 34 tekene tarife, ki odreja obvezno izdajanje računov, priplovo, poročilo in tako dalje, že izpopolnilo z novimi ukrepi. Vse davčne uprave so dobile okrožnico, naj finančni organi vsak dan nadzirajo obrate, lokale itd. in naj referenti te prestopke takoj kaznujejo in kazni izvršijo in potem kar najhitreje poberejo.

Med drugim se v bodoče bloki za te račune ne bodo več prodajali s pomočjo prodajalcev monopolnih predmetov na drobno, marveč jih bodo davčne uprave same in neposredno prodajale tistim osebam, ki morajo obvezno izdajati račune. Tako bodo davčne uprave lahko volile etrogo nadzorstvo nad tem, koliko blokov je kdo kupil. To pa bo podlaga za še posebno nadzorstvo.

Dunaj, 1. okt. b. Avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg bo v spremstvu zunanjega ministra Berger-Waldenega obiskal Rim koncem meseca oktobra. Nato odpotuje najbrže v Pariz in London.

S svojo smrtjo nam je postal vzgled...

Pogreb + urednika Lojzeta Golobiča

Ljubljana, 1. oktobra.

Našega dragega tovariša Lojzeta Golobiča smo danes spremljali na njegovi zadnji poti. Krčilo se nam je srce, ko smo se udajali otožnim mislim, da spremljamo po poti, ki čaka slehernega človeka, tako mladega moža in da poigamo v grob usaho življenje, ki je še pred dnevi obljubljalo največ. Žalost našega uredništva, tiskarne in drugih podjetij tega lastništva pa je delilo z nami tudi zelo številno občinstvo. Čeprav je bil Lojze Golobič mlad, vendar je njegovo prosvetno udejstvovanje že dobilo močan odzovk v javnosti in številni ugledni predstavniki javnosti, organizacij, umetnosti so danes s svojo udeležbo pokazali, da cenijo pomen imena Lojzeta Golobiča ter njegovega dela. Žalni spreved je bil kolikor mogoče preprost, vendar pa je velika udeležba dokazala, da občinstvo ceni napore časnika, ki mora tako mlad podležti.

Pred mrtvašnico splošne bolnišnice, kjer je naš nepozabljeni Lojze ležal na mrtvaškem odru, se je popoldne zbralo mnogo občinstva. Krsto so krasili zelo številni venci. Poleg vencev sorodnikov in prijateljskih družin omenjamo še venci, ki ga je poklonilo dragemu tovarišu uredništvu »Slovenca«. Jugoslovansko novinarsko združenje, sekcija Ljubljana, je poklonilo krasen venec iz lepih jesenskih rož z napisom: Vrlenu članu. Lep venec je poklonilo tudi društvo Bela Krajina, enako tudi osebje Učiteljske knjižarne. Krsta je bila vsa obložena s cvetjem. Prijatelji našega pokojnega Lojzeta so se vsi iskreno potrudili, da bi čimbolj ozahšali zadnjo in žalno pot tega prezgodaj usahlega prosvetnega delavca.

Cerkvene obrede v mrtvašnici, v cerkvi na pokopališču in na grobu je opravil šentpeterski župnik g. Petrič, ki se mu asistirali: glavni urednik »Slovenca« dr. Ahčin, urednik dr. Kuhar in g. Cuderman. Pri mrtvašnici je »Ljubljana« ginjažno lepo zapela pod vodstvom dr. Dolinarja: Uslisi nas Gospod. Po tej žalostni se je razvil veličasten žalni spreved proti pokopališču. V sprevedu je slo najprej društvo »Ljubljana«, za krsto pa sorodniki, skoraj korporativno vsi ljubljanski časnikaši s predsednikom sekcije g. Viraantom in podpredsednikom Brozovičem na čelu. V sprevedu je slo tudi vse uredniško osebje »Slovenca«, enako tudi osebje uprave, tiskarne in knjigovodnice, lastništvo »Slovenca« je bilo prav tako zastopano, tako s predsednikom dr. Pečjakom in s tajnikom duh. svetnikom Čadežem, dalje je Jugoslovansko tiskarno zastopal ravnatelj g. Čuč, upravo »Slovenca« ravnatelj g. Rakovec, po osebju pa sta bili zastopani tudi Jugoslovanska knjižarna in knjigovodnica Jugoslovanske tiskarne. Narodno galerijo je zastopal predsednik dr. Windischer, narodno gledališče g. Golja, Rafaelovo družbo, katere odbornik je bil pokojnik, sta zastopala p. Kazimir Zakrajšek in ravnatelj g. Fink, društvo Bela Krajina se je po svojih članih korporativno udeležilo pogreba s predsednikom dr. Kocetom na čelu. Častno je bilo zastopano Katoliško akad. starešinstvo z dr. Valentičem, Katoliška akcija z dr. Krekom, enako Društvo zasebnih in trgovskih nameščencev s predsednikom urednikom Kremžarjem in g. Smerušem na čelu. V sprevedu je bilo mnogo duhovščine in akademskega dijaštva. V častnem številu pa so spremili tovariša Golobiča na njegovi zadnji poti naši književniki in drugi umetniki.

Pri viaduktu je društvo »Ljubljana« zapelo žalostinko »Človek glej«.

Nad svežim grobom, v katerega je moralo uredništvo »Slovenca«, slovenski časnikaški stan, najbolj pa njegova družina, položiti toliko upov, toliko mladostnega ognja, je najprej spregovoril

urednik g. Franc Kremžar:

Naložena mi je bridka dolžnost, da se tukaj v imenu uredniških tovarišev zadnjikrat poslovim od strohljivih zemeljskih ostankov našega zlatega tovariša Lojzeta Golobiča. Mislim, da se danes prvič dogaja, da poлагamo v zemljo telo mladega aktivnega »Slovenčevega« urednika, ki je šele pravzaprav zastavil s svojim delom. So že pred njim legali v grob »Slovenčevi« možje, kateri so vsi utrujeni šli počivat po dela in uspehov polnem življenju. Naš Lojze si jih je izbral za svoj zgled in hotel veliko delati. In mnogo je že storil, še več zasnoval. Pa vsi ti njegovi osnutki in vsi njegovi ter naši upi — se nam zdi — sedaj z njim vred leže v teje leseni krsti, da jih z njim vred pokopljemo.

Toda duhovni Lojze Golobič ne bo pokopan, ker v trnno bo je že od rojstva obsojeno le telo. Delo, trpljenje, žrtve, ideje, ljubezen, — vse to pa je duhovno in ne strohni, marveč živi. In tega, kar je ostalo od našega pridnega in zvestega Lojzeta, je veliko, veliko — najboljši del.

V trpljenju in napornem delu je sejal ideje, s svojim vzglednim življenjem sadil ljubezen; vse to bo povečevalo. Katoliški značaj, čist in zlat, do korenine v se harmonični skladnosti izklesani značaj — je bil vsem vzor pri izpolnjevanju policijskih dolžnosti ter v tovariški zvestobi, kakor je bil vzoren v ljubezni do svoje ljubljene družine. Njegova ljubezen pa ni ostala zaprta v te meje. Vsej naši dorasajoči, dorasli in že odrasli generaciji je Lojze Golobič vzor ljubezni do slovenskega naroda.

Ves svoj studij in vsa v studiju prestrašana leta je posvetil ljubezni za svoj narod. Odlični dijak, misleč, da čuti v sebi poklic za duhovnika, se je hotel žrtvovati Gospodu, da bi se v njegovi službi čimbolj mogel žrtvovati za tisti del slovenskega naroda, kjer je služba zanj ena sama žrtve in odpoved. Zato je belokranjski fant stopil v gorško semenišče, da bi slovenskemu narodu na Gorškem izgoril v svoji žrtvi. Ta najčistejši znak, biti služabnik slovenskemu narodu, nosijo vsa njegova literarna dela, vse njegovo zasebno in pisateljsko delovanje.

Kolikokrat smo te dni mi vsi razmišljali in vpraševali: Ljubi Bog, zakaj dopušča, da padajo v teh dneh naši najboljši možje in fante? Pa se tolažimo z mislijo, da nam Bog nalaga žrtve, ker se morda naš narod premalo zaveda, da so žrtve potrebne. In pa še to: ko umira tak, kakršen je bil naš Lojze Golobič, se ljudje šele zavedo, kakšen mora biti katoliški slovenski javni in kulturni delavec. S svojo smrtjo nam je postal vzgled, duhovno umljiv in bolj naš.

In h koncu še besedo mlademu prijatelju, s katerim sva si bila v uredništvu nele tovariša, ampak skoraj kakor sin in oče. Takrat, moj zlati fant, ko ni bilo nikogar zraven, sva se veliko pomenila o katolištvu in slovenstvu, takrat sva snovala tudi roman slovenskega trpljenja in zmage. Ta roman je ostal nenapisan. Ob Tvojem grobu, Lojze Golobič, pa prosim Boga, da bi se roman našega naroda in življenjski roman naš vseh zaključil v tako lepi in skladni harmoniji, kakor se je lepo in v vsem z živo vero v vsemožnega Stvarnika in Očeta, ter s križano ljubeznijo skladno zaključil roman Tvojega življenja.

Ave anima candida! Pozdravljen onakraj groba, zlati naš fant!

V imenu ožjih rojakov je spregovoril

semitški župnik g. p. Rainer Erklavec.

V svojem pesniško zasnovanem govoru je omenjal, da se je Lojze Golobič odločil letošnjo jesen udeležiti se trgatve v Beli Krajini. Toda Bog je utrgal njega kot dozorel zrel grozd. V lepih primerah je govornik očrtal pomen Lojzeta Golobiča, katerega trohljivo telo sicer mine, duša pa ostane. Lojze Golobič, ki je bil Bogu vesele udan, naj prosí pri Najvišjem za nas, da bomo tudi mi nekoč uživali pri Njem iste radosti, kakor jih on sedaj.

V imenu Jugoslovanskega novinarskega združenja sekcije Ljubljane je spregovoril urednik

g. Prunk:

»Dragi in ljubljani kolegi! Skoraj ne moremo verjeti, da moramo mi že osiveli tovariši jemati slovo od tebe, ki si komaj zrbel s popjem. Bil si eden naših najmlajših tovarišev in si nastopil šele pred kratkim trnjevo, toda častno pot slovenskega novinarja. Zbral si si ta poklic in pokazal si velike darove, marljivost in veliko vnemo, žal pa te je prehitela smrt v času, ko si bil v največjem poletu. Čudna so pota usode, ker ne ravna po naših načrtih usoda gre po drugih vekovitih in nam nevidnih načrtih. V imenu JNU, katerega član si bil in v katerem si pokazal popolno solidarnost, se poslavljam od tebe. Nas slovenskih novinarjev ni veliko število in zato nam je izguba slehernega toliko bolj bridka. Posebno pa nam je bridka izguba Tebe, ki si bil eden naših najboljših!

S priernim govorom se je poslovil od pokojnika predsednik Bele Krajine

dr. Jure Koc:

V tugo žalost je danes zavita deželica med solnčnimi Gorjanci in sinjo Kolpo. Brezove loze, hrički in revne vasec pod njimi so v žalosti omele in kako en bi? Saj je ta revna Bela Krajina izgubila svojega najboljšega sina, vzorno plemenitega po duši in srcu. Ni dolgo tega, ko si, dragi Lojze, v našem društvu predaval o onih belokranjskih možeh, ki so ponesli ime Bele Krajine onstran njenih meja. V svoji skromnosti nisi seveda niti z besedico omenil svojega dela, čeravno si že do sedaj zavzemal med njimi odlično mesto, in vsi, ki smo te poznali, smo bili prepričani, da boš zavzel prvo mesto med sinovi, ki jih je kdaj rodila belokranjska mati. Že sedaj si začel na njeni delu globoko brazde in bogato je že obrodilo polje tvoje dela. In še bogatejše bi bilo, ko bi ti bilo dano dalj časa živeti. Bela Krajina, revna in skrušena, bi najraje zavpila: O moj Lojze, vstani Lojze! Toda vsemogočni Stvarnik je odločil drugače in Te poklical k oebi. Bela Krajina, ponosna, da si njen sin, in strta v žalosti, ker si tako hitro odšel, se ti zahvaljuje in ti bo ostala vedno hvalačna ter ti želi, da mirno v Gospodu počivaš!

Solzne so bile naše oči, ko smo metali na krsto našega ljubljenelega tovariša kepe prsti. Jok vdove in sorodnikov se je družil z našo bridkostjo. Lojze Golobič, Ti, ki sedaj za svojo vdanost v življenje uživaš večno radost pri Njem. Tvoj spomin ne bo pozabljen ne med nami tovariši, ne v naših uredniških sobah in ne v slovenskem prosvetnem in javnem življenju. Le malo časa si imel priliko sejati, toda nasejal si mnogo. To, kar si v življenju napravil, to bo ostalo! Naj Ti sveti večna luč!

★

Osebnosti

Belgrad, 1. oktobra. m. S kraljevim ukazom so postavljeni:

za banskega svetnika IV. skup. 1. stop. banske uprave dravske banovine dr. Lovro Bogataj, banski svetnik IV. skup. 2. stop. iste banske uprave; za policijskega svetnika IV. skup. 1. stop. uprave policije v Ljubljani Viktor Kokalj, policijski svetnik IV. skup. 2. stop. iste uprave; za okrajnega načelnika IV. skup. 2. stop. v Celju dr. Ivan Vidmar, okrajni načelnik V. skup. istotam; za okrajnega načelnika IV. skup. 2. stop. v Konjicah dr. Mate Suhač, okrajni načelnik V. skup. istotam; za okrajnega načelnika V. skup. v okrajnem načelstvu Maribor deeni breg Leopold Aljcek, okrajni načelnik VI. skup. pri istem načelstvu; za policijskega komisarja VI. skup. komisarijata železniške obmejne policije v Mariboru Stefan Trajnovič, policijski komisar VII. skup.; za višjega nadzornika VII. skup. policijskih agentov v Mariboru Anton Pavletič, nadzornik VIII. skup. policijskih agentov istotam.

Hmelj

Zatec, 1. okt. c. Trgovina s hmeljem je bila zelo živahna in je dosegel hmelj povprečno ceno 1300 do 1600 Kč za 100 kg. Dozdej se lahko reče, da je prešlo že 90% od celokupne žetve iz roke pridelovalcev v roke prekupevalcev in da je tako rekoč vsa žetev že razprodana. Razporejen je zelo dobro in pridelovalci so polni zaupanja.

Drobne vesti

Belgrad, 1. okt. m. Snoči je stopil v veljavo pravilnik o izvrševanju novega zakona o pobijanju spolnih bolezni, kolikor se nanaša na policijski nadzor nad javno prostitucijo. Z današnjim dnem so bile zaprte vse javne hiše v državi in ukinjeno policijsko nadzorstvo nad prostitutkami.

Varšava, 1. okt. c. Pri preiskavi glede 10 milijonov zlotov, ki jih je zapustil grof Potocki v karitativne namene, so dognali, da so bili ti milijoni poneverjeni, in je bilo v zvezi s tem aretiranih večje število odličnih osebnosti.

Bukarešt, 1. okt. c. Trgovinski minister Teodorescu je odstopil, ker se vlada ni strinjala z njegovo carinsko politiko. Baje je vzrok njegovega odstopa tudi odkritje korupcijske afere v njegovem ministertvu.

Moskva, 1. okt. c. Novo imenovani nemški veleposlanik, grof von Schulenburg je danes prispel v Moskvo in bo predal svoja poverila pisma še tekom tega tedna. Novi poslanik ima nalogo, kakor sledi iz njegove izjave časnika, da uredi vsa sporna vprašanja s Sovjetsko Rusijo in da vzpostavi razmerje, ki je trajalo od rapalske pogodbe do prevzema oblasti v Nemčiji po narodnih socialistih.

Praga, 1. okt. c. Finančno ministertvo je izdalo številne podatke o državnih dohodkih v zadnjem mesecu. Dobhodki so padli za 16%, in sicer v postavitki davkov in carin.

Tokio, 1. okt. c. Japonski cesar je sklical veliko konferenco vseh japonskih veleposlanikov, da se z njimi posvetuje o novih smernicah zunanje politike. V političnih krogih pričakujejo popoln prelom v nekaterih črtah, zlasti v pogledu Kitajske in Združenih držav.

Svečani dnevi v Sofiji

Okrašena cesta v Sofiji.

Šolska mladina pričakuje Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljico Marijo.

Družabno življenje Slovencev v Sarajevu

Prosvetno delovanje „Slovenskega kluba“ - Akcija za slovensko ljudsko šolo v glavnem mestu Bosne

Sarajevo, september 1934.

Slovenci, ki prebivajo v Sarajevu, tvorijo veliko kolonijo, katera šteje okrog 1500 duš. Slovenci so po večini uradniki, nastavljeni v raznih državnih in samoupravnih uradih, a so tudi kvalificirani delavci in tehnični strokovnjaki, naposled pa so samostojni trgovci in obrtniki. V družabno-prosvetnem pogledu so Slovenci dobro organizirani, zakaj že 25 let obstoja in uspešno deluje »Slovenski klub«, lanske leto pa se je ustanovilo delavsko društvo »Cankar«. V poslednjem času se je začela akcija za ustanovitev slovenske ljudske šole v Sarajevu, uresničenja te zamisli pa doslej še nismo dočakali radi ekonomske krize; nedvomno pa je, da bo akcija prej ali slej uspela.

Zarišče vsega prosvetno-družabnega dela je zaenkrat še vedno »Slovenski klub«, ker vzdržuje to društvo tesne duhovne zveze z ožjo domovino Slovencev. Ta moment je lepo izražen v tajniškem poročilu na posebnem letnem obnem zboru društva, v katerem je med drugim navedeno sledeče: »Pozitivna postavka v obračunu za preteklo leto je tudi dejstvo, da smo danes z našo ožjo domovino v tesnejši zvezi kot kdaj poprej. Žalost in

veselje delimo z našimi sobraty v prelepi Sloveniji. In to je tudi edino pravilo, ker sicer smo samo suha veja, ki ne more doživeti prave pomladi. — Vest, da je umrl v Ljubljani nestor naših skladateljev, naš oče Hugolin Sattner, nas je močno pretresla. Odbor je smatral za svojo sveto dolžnost izraziti predstojništvu oo. frančiškanov globoko sožalje.«

Članstvo »Slovenskega kluba« je kolebalo po prilikah med številom 150 in 270. Radi gospodarske krize je letos število članov nekoliko padlo, tako da šteje »Slovenski klub« zdaj 150 članov, ki marljivo posejajo družbene prostore v reprezentativni palači hrvatskega kulturnega društva »Napredak«. Klub ima svojo čitalnico in knjižnico. V čitalnici so na razpolago vsi slovenski in pomembnejši hrvatski listi in časopisi. Knjižnica »Slovenskega kluba« je mlada ustanova, a se je doslej prav lepo razvila ter poseduje 522 del, med njimi 422 knjig iz slovenskega slovstva; ostala dela pripadajo orbsko-hrvatski, francoski, nemški in angleški literaturi.

Knjižnico obiskujejo vsi člani, v prvem redu pa otroci slovenskih staršev, učenci sarajevskih srednjih šol. Lansko leto je prečitala največ knjig gimnazistka Saša Držaj, za njo pa prihajajo po vrsti gosp. ing. Milan Vidic, Fran Stauer i. dr.

Na letošnjem obnem zboru je bil izvoljen za predsednika »Slovenskega kluba« g. Anton Zemljic, uradnik sarajevske železniške direkcije; za podpredsednika Avgust Czerny, zasebni uradnik; za blagajnika Josip Rotar; za poslovodjo pa Drago Petrovar, bančni uradnik. Za gospodarja so izvolili Franca Mušiča, za knjižničarja Vlada Cvara; upravni odbor društva tvorijo gg. Ciril Lipovž, Alojz Hude, Gačnik in Čučnik. V nadzorstvu delujejo Ivan Potočnik in Ivan Soklič.

Na istem obnem zboru so izvolili v znak posebnega priznanja v delu za napredek »Slovenskega kluba« za častne člane gg. Petra Pusta, vojnega referenta mestne občine, Roberta Frana, majorja v p. in gđ. Lujo Šubič, uradnico mestne občine.

Novi odborniki pa zavzemajo vidna mesta v družbi, med Slovenci pa so popularni in priljubljeni, radi tega se nadejamo, da bo »Slovenski klub« pod njihovim vodstvom še bolj napredoval in uspeval.

Ptuj

Dijaški dom v Ptuj. Po poročilu kuratorija Dijaškega doma je bilo stanje v Dijaškem domu v preteklem šolskem letu sledeče: Tekom leta je bilo v zavod vpisanih 42 gojencev. Od teh je tekem leta 5 gojencev izstopilo, 5 gojencev pa je vodstvo iz razlogov discipline in reda izključilo. Učni uspehi od prvega polletja so se izboljšali. Od 32 gojencev jih je izdelalo 18, 6 gojencev pa je ugodno prestalo popravni izpit. Poskusna bilanca za preteklo šolsko leto izkazuje okoli 5000 Din prebitka ter je postal tedaj zavod vsled znižanja režije spet aktiven. Za naslednje leto je ostala hranarina splošno neizpremenjena. Vednar je vodstvo zavoda pooblašeno, da v omejenem obsegu lahko pristane v posameznih slučajih na znižanje hranarine na 4500 Din. Za tekoče šolsko leto je vstopilo vkljub po časopisju izvršeni reklami le 23 gojencev ter se je bati, da se bo stanje zavoda vsled majhnega števila gojencev spet poslabšalo.

Bolj zadovoljni od dneva do dneva

...ste ako uporabljate

ALBUS-terpentinovo milo za pranje svojega perila. ALBUS-terpentinovo milo spaja nesnago razkrajajočo moč z čistilnim učinkom močno penečega se ALBUS-mila. ALBUS-terpentinovo milo Vam prihrani čas in trud, opere Vaše perilo bleščeče belo in je zanesljivo varčuje.

Nedelja avtomobilskih nesreč

Celje, 1. oktobra.

Nedelja, dne 30. septembra bo ostala zapisana s črnimi črkami v kroniki avtomobilskih nesreč bližnje celjske okolice. Niso se še pomirili duhovi zaradi ene nesreče, je že prispela vest, da se je zgodila enaka nesreča drugemu avtomobilu. Danes vse mesto ne govori drugega kakor o katastrofi v Levcu in Žalcu.

Karambol celjskega gasilskega avtomobila v Levcu

V nedeljo okrog 8 zvečer se je z bliskovito naglico razširila po mestu vest, da se je skupina celjskih gasilcev, ki se je vračala od blagoslovitve novega Gasilnega doma v Pernovem, v bližini Levca hujše ponesrečila. Te proslave se je udeležila večja skupina celjskih gasilcev, med njimi tudi g. Jernej Vengust, višji poštni kontrolor in odličen delavec v raznih gasilskih edinicah. S proslave so se vračali po 7 zvečer z avtomobilom, ki je last celjskega prostovoljnega gasilnega društva. Na proslavi je imel slavnostni govor g. Vengust. Ko so vozili od Levca proti Celju, se je zgodila katastrofa, ki je zahtevala življenje g. Vengusta. Pred njimi je hotel neznani motociklist s priklopo, katerega so hoteli prehiteti, a ga niso mogli, ker se neznani motociklist ni umaknil, ter je bilo videti, da nalašč nagaja. Celjski avtomobil, ki ga je šofiral g. Karbeutz, je vozil pravilno po desni strani ceste, a mu je motociklist ves čas zapiral pot. Ko bi bil moral avtomobil zaradi kolebanja motociklista skoraj zavreti v motorno kolo, je g. Karbeutz z vso silo zavrl avto, kar je bilo pa usodopolno. V trenutku je na vso moč zaropotalo, avto se je obrnil počez, med tem sunkom se je odtrgalo zadnje desno kolo, vsi potniki so pa v loku zleteli iz odprtega avtomobila na cesto. Prva sta bila na mestu nesreče posestnikova sinova Lednik Stanko in Marvot iz Arje vasi, ki sta se vozila s kolesi proti Celju. Lednik in Marvot sta pomagala g. Karbeutzu ustaviti motor. Pogled je bil grozovit: avto je stal razbit na cesti, po tleh so ležali ranjeni Celjani, ki se niso niti zavedli, kaj se je z njimi zgodilo. Počasi so trije vstali sami, medtem ko so drugi obležali na tleh, med temi g. Vengust, ki je priletel s tako silo na tla, da je bil na mestu mrtev. G. Lednik se je takoj odpejal s kolesom v Celje na rešilno postajo, ki je v največji naglici odšla na kraj nesreče z rešilnim avtomobilom ter Korberja Antona, 32 letnega kleparja, ki ima zlom lobanjske baze, Schlosserja Bogomirja, 53 letnega slikarskega mojstra, ki je do bil poškodbe na glavi, ima zlomljeno desno roko ter poškodbe na obeh nogah, Karbeutza Francea, 36 letnega sina trgovca, ki ima poškodbe na glavi, obeh nogah in desni nogi, in Gradišerja Ivana, vrtnarja, in dimnikarskega delovodjo Mastnaka Josipa, ki sta dobila le lažje poškodbe, prepeljala takoj v celjsko bolnišnico, kjer so jim nudili takojšnjo pomoč. G. Vengust je bil mrtev, pri padcu se mu je zdrobila lobanjska baza. Njegov sin Mirko, ki je dobil le lažje poškodbe, je ostal še na kraju nesreče. Gradišerja in Mastnaka so takoj odpustili iz bolnišnice v domačo oskrbo, medtem ko so drugi, katerih poškodbe so težje značaja, ostali v bolnišnici. Posebno resno je še vedno stanje g. Korberja. Kmalu po nesreči je prišel na kraj nesreče tudi zdravnik g. dr. Hočvar in orožniki. Okrog razbitega avtomobila se je nabralo v najkrajšem času mnogo ljudi.

† Gasilski organizator g. Jernej Vengust

ki je postal žrtev te katastrofe, je bil kmečki sin in je bil doma iz Gradiš, občina Skofja vas. Rojen je bil 4. avgusta 1878. Po dovršenju študijah je oblekel vojaško suknjo in služil pri vojaki od 1899 do 1912. S svojo pridnostjo mu je uspelo, da je vstopil v službo k pošti, vendar je moral kmalu zopet k vojakom in ves čas od 1914 do 1918 je prebil v vojni. Pri pošti je služboval v Selztalu, Radgoni, Zg. Radgoni in od 2. decembra 1922 v Celju, kjer je bil nazadnje višji poštni kontrolor. Je tudi rezervni kapetan I. razreda. Ves svoj prosti čas je razbital avtomobila se je nabralo v najkrajšem času mnogo ljudi.

celjski gasilski župi je bil poslovodja, pri gasilski zajednici dravske banovine podstarešina ter član uprave Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije. Pred reorganizacijo gasilstva je bil podstarosta Jugoslovanske gasilske zveze. Gasilce je zastopal na raznih mednarodnih gasilskih kongresih, sodeloval pri neštetihih predavanjih, tečajih, dopisoval v Gasilca ter sodeloval pri novem zakonu o organizaciji gasilstva. Njegova prsa so krasila najvišja inozemska gasilska odlikovanja, češka, poljska, francoska in avstrijska. Pri nas je bil odlikovan z redom sv. Save V. stopnje. Bil je živahnega temperamenta in navdušen govornik V privatnem življenju je bil prijazen, praktičen katolik, ki je v redu izpolnjeval svoje verske dolžnosti. Njegovo truplo so prepeljali v Celje in položili v prostorih Gasilske čete na magistratu na mrtvaški odpr, odkoder bo jutri, v torek ob pol 5 popoldne pogreb na mestno pokopališče. Zapuščena vdova in tri otroke, od katerih študira najstarejši jus, drugi obiskuje gimnazijo v Celju, tretji pa hodi še v ljudsko šolo. Naj v miru počiva!

Huda nesreča ljubljanskih godbenikov v Žalcu

Isti večer, kakor karambol v Levcu, se je dogodila ne daleč proč, med Žalcem in St. Petrom, na mestu, kjer zavije cesta v Vrbe, druga avtomobilska nesreča, ki ni po obsegu skoraj nič manjša od prve. Okrog 11 ponoči so se vozili člani delavske godbe »Zarje« iz Ljubljane iz Maribora, kjer so se udeležili delavskega kulturnega dne. Na omenjenem mestu je mislil šofer, da pelje cesta v Ljubljano skozi Vrbe, a se je zmotil in vozil nazaj na glavno cesto. Pri tem je zavozil v jarek, z zadnjim delom sunil v jablano in jo s korenino vred izruval. Z zadnjega dela avtomobila so popadali godci na tla. Avtomobil žalske gasilske čete je nato ponoči prepeljal v celjsko bolnišnico naslednje:

Novaka Francea, 32 letnega brezposelnega čevljarkega pomočnika iz Ljubljane, ki ima hude poškodbe na glavi, zmečkan prsni koš ter zlomljeno levo roko; Kapiča Cirila, 24 letnega posestnikovega sina iz Radomelj pri Kamniku, ima zlomljeno roko ter poškodbe na glavi; Janežiča Stanka, 25 letnega plesarskega pomočnika iz Dobrunj pri Ljubljani, ki ima poškodbe na glavi in levi nogi. Lažje so ranjeni: Tence Angel, 32 letni inkasant Delavske zbornice v Ljubljani, Prisan Ciril, 26 letni delavec v železniški kurilnici v Ljubljani (že odšel domov) in Friškovec Janko, ključavničar pri progovni sekciji na dolenskem kolodvoru, ki je tudi že odšel v domačo oskrbo. Zadnji del tega avtomobila je tudi precej poškodovan, močno so pa pokvarjeni tudi instrumenti.

V Solčavi ...

Tretja nesreča, o kateri smo zvedeli, da se je zgodila v nedeljo, je bila v Solčavi. Okrog pol 3 popoldne je vozil neznani motociklist iz Logarjeve doline v Solčavo. V nasprotni smeri je privozil neki avtomobil, oba sta trčila, pri karambolu je bila močno poškodovana priklopa motornega kolesa, pa tudi avtomobil je precej poškodovan. Ljudem se ni pripetilo ničesar.

In še o četrti nesreči smo slišali pripovedovati, ki se je menda zgodila pri Polzeli, pa nismo mogli dobiti podatkov.

★

Trbovlje

Most se je podr. Težek tovorni avto je peljal za trgovino Lepšina pri Vebro 40 vreč moke čez tamošnji most, ki pa velike teže ni vzdržal, ampak se pod zadnjim težjim delom avta vdal in 18 vreč moke je padlo v potok in se uničilo. Ostale vreče so ostale na vrhu suhe. Most je bil že res star in ni bil zgrajen za tako težo, šofer pa je bil malo preveč pogumen.

Zanimivo za naše krajevne razmere je, da je v petek zvečer igrala sokolska godba podoknico za god gosp. Mihaela Korenu. Tudi znamenje konsolidacije.

† Prijatelju Lojzetu Golobiču

Prav štirinajst dni je tega, ko sem Te obiskal na domu. »Noge imam težke,« si mi dejal in se nasmešnil, »pa bo kmalu spet dobro.« Tvoj sveži in veseli obraz še malo ni pomenil, da Ti je tako blizu diš smrti. In živahen si bil v razgovoru, kot navadno, kadar sva se menila o kulturnih stvarih, posebno še za načrte, za katere ni vedel drugi, kot midva.

Kdo izmed naju je tedaj mislil, da je to zadnji razgovor? Bil je; niti pisala si nisva več. Saj bi se po treh tednih itak videla za dalj časa, da se skupno lotiva dela, na katero sva se pripravljala vsak zase. Z veseljem upanjem na skorajšnje svidenje in željo, da kmalu ozdraviš, sem šel od Tebe. Še en pogled in nasmeš — in razšla sva se za vedno.

Z bolečino se je utisnila v mojo dušo Tvoja zadnja podoba, ko sem zvedel, da Te ni več. Tedaj sem se zjokal. — Umrl si. — Ne, Lojze, Ti zame nisi umrl, Ti zame še vedno živiš, živiš v delu, ki si ga zapustil, živiš v pismih, ki si mi jih pisal, živiš v spominu na svojo življenjsko zgodbo, ki si mi jo pravil. Kako naj dovršim sam delo, ki sva si ga skupno naložila in pri katerem si Ti največ delal? Stori bom, kar bom mogel, a večji del bo izostal, del Tvojega duha.

Moj dobri Lojze! Še bi pisal, a ne morem, bolečina je prehuda.

Hudo mi je za Tvojo smrt, ker Te je izrgala ljubeči ženi in otroku, prijatelju, hudo mi je, ker je tako nenadno prekinila Tvoje delo in Tvoje velike načrte, in ker Te je izrgala meni, ki mi je težko brez Tebe. Blagrujem Te pa, ker si sedaj trečen v novem življenju.

Se obljubo Ti dam ob slovesu: Zvest bom ostal tistim idealom, za katere si se boril Ti, šel bom po Tvojih stopinjah, ker spomin nate bo živel vedno z menoj. Tvoja duhovna pričujočnost naj me vodi.

D-a

Ljubljanske vesti:

Pri cerkvi sv. Cirila in Metoda
še vedno zidajo

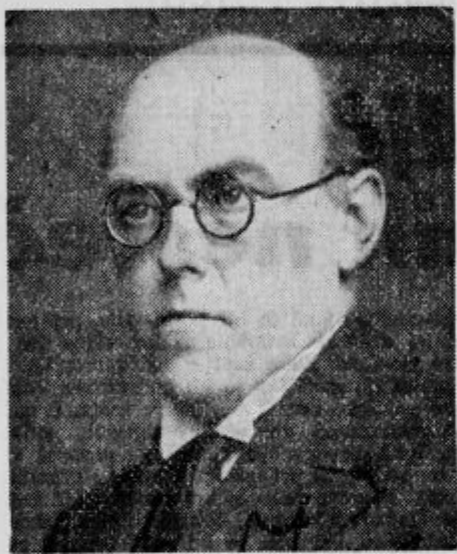
Tri mesece je že, kar je bila nova cerkev sv. Cirila in Metoda v Ljubljani posvečena, pa se dela do danes še niso končala. Med tem časom so podirli kor v stari cerkvi sv. Krištofa in sicer tako, da je prednja stran s stebri ostala. Velika vrata stare cerkve so zazidali in tja postavili oltar sv. Antona. Oltar za okvirjem starega kora naredi jako ugoden vtis. Bo tudi jako pripraven prostor za božji grob in jaslice. Z majhnimi stroški se bo dalo narediti nekaj jako ličnega. Zunaj cerkve pride na mesto prejšnjih velikih vrat spomenik ameriškega indijanskega misijonarja Pirca, za katerega zbirajo Amerikanci potrebni denar na pobudo bivšega Amerikanca g. Podgornika iz Ptuj. Cerkev sv. Krištofa so tudi premovili in prebitali. Te dni so položili v srednji cerkvi, v Marijini kapeli, zanimiv kamnit tlak, izum kamnoseškega mojstra g. Al. Vodnika. Je nekaj povsem novega, nekaj moderni mozaik, »presvuršt« mu nekateri hudomušno pravijo, ker izgleda, kakor bi »presvuršt« klobaso prerezal. Brez simetrije so kosci najrazličnejšega kamna, raznih barv in velikosti skupaj zbetonirani. Pozamezna plošča ne naredi posebnega vtisa. Vendar pa je celota, položena, naravnost umetnina prve vrste in jako prijeten pogled za oko. Človeku se zdi kakor cvetlični vrt sredi najlepšega cvetja. Posamezne barve kamna se zde, kakor bi živele, kakor bi pele lepo pesem prijateljske razlike, zložene v skupnost harmonije. Prihodnji teden začno pokladati tlak v novi cerkvi, takozvani »ladijski tlak« iz hrastovine. Klopji so tudi že gotove in pridejo takoj nato. Veliki oltar in obhajilna miza iz podpeškega črnega marmorja sta tudi že skoraj gotova in bosta postavljena v teku meseca oktobra. Stene okrog velikega oltar-

ja bodo obložene z brušenim podpečanom, ki bo tvoril črn okvir spominskim ploščam, ki bodo iz svetlobelega kararskega marmorja. Posvetitev teh plošč bo 1. novembra zvečer, ko bodo prvič molitve za vse pokojne, priporočene na teh ploščah molitvam faranov. V zakristiji stoji že krasna omara, mojstrsko delo g. Jos. Senice, jako praktično urejena, da ima duhovnik vse potrebno za službo božjo pred seboj, vendar tako, da se čuvajo mašne obleke. Vsak predal ima svoj napis. Dve večni luči pred Najsvetejšim bosta stali na dveh stebrih iz črnega labradorskega marmorja, iz spomenika, katerega je darovalo Trgovsko bolnišnico in podporno društvo.

Zakristija strežnikov je tudi že opremljena s potrebnimi policiami, da se čuvajo obleke. Cerkevni pevski zbor pridno zbira potrebni denar za nove orgle. Kakor vse kaže, bodo pevci izpolnili svojo obljubo, katero so dali lansko leto, da bodo na sveti večer nove orgle že pele.

Poleg del v cerkvi se vrše obenem tudi dela na povečavi in preureditvi župnišča. Da so se dobili prostori za župniško pisarno in stanovanje kaplana, so se prizidale k sedanji stavbi na dvorišču tri sobe in kopalnica. Društvena soba se je prizidala dvoranici tako, da bo lahko služila društvom za zborovanja, pevcem za petje, obenem pa dvoranici za oder. S pregledljivo steno bo zvezana z dvorano. Vsi prostori v starem vlažnem župnišču se bodo izolirali in predelali, da bodo za silo za več let lahko služili svojemu namenu. Župniška pisarna bo dobila tudi malo čakalnico. Tudi del hiše, kjer stanuje cerkovnik, bo poplunoma preurejen, da bo imel tudi cerkovnik primerno stanovanje, ki bo snažno in udobno.

A. St. Mágr v Ljubljani

Glavni kulturni urednik uglednega praškega lista »Prager Presse«, g. A. St. Mágr, se mudi v Ljubljani. Našim kulturnim delavcem ni neznan; že opetovano se je ustavil v Sloveniji ter tako iz neposrednega stika s kraji in ljudmi poročal v svojem listu. Z izredno vztrajnostjo in z globokim umevanjem spremlja zlasti jugoslovanske kulturne pojave ter si je z neprekinitvenim poročanjem o njih pridobil za nas velike zaslugе, saj je »Prager Presse« list, ki ga pozna in ceni vsa Evropa.

Vprašal sem gospoda Mágra, ali mi more kaj povedati o svojem sedanjem potovanju po Jugoslaviji. Izjavil je, da je tudi svoj dopust — ki ga je prebil v Jugoslaviji — porabil v studijske namene, saj mora od časa do časa sam obiskati naše kraje in ljudi, da zamore z večjim vpogledom in razumevanjem čitati naše knjige in časopise, ki jih prejema v recenzijo in o katerih obvešča v svojem listu široko evropsko, zlasti pa češkoslovansko javnost.

Na svojih potovanjih po Jugoslaviji se mudi najraje v Dalmaciji. Tudi letos je bil na Rabu, kjer se je po nasvetu prof. Artura Schneiderja od zagrebške Akademije posvetil zlasti umetnostno-zgodovinskim znamenitostim otoka. V Zagrebu se je sestal s starimi znanci in prijatelji, obiskal je pesnika Nazora in kiparja Meštroviča, ki se je pravkar iz Splita vrnil v Zagreb. Kakšni so njegovi vtisi o Zagrebu? Slišal je različna mnenja. Zlasti je obžalovalno vredno, da razen »Hrvatske revije« Hrvatje nimajo trajnejših in pomembnejših revij. Temu je deloma kriva sedanja gospodarska stiska, radi katere trpijo tudi kulturna stremjenja. Opazil pa je, da tudi tam kulturno delo napreduje, kolikor je pač mogoče. Obiskal je IV. retrospektivno razstavo Strossmayerjeve galerije, v kateri je videl deloma preurejeni oddelek za moderno umetnost. O svojih vtisih bo poročal v svojem listu.

Ko je l. 1926. prišel prvič v Jugoslavijo, je bila Ljubljana njegova prva postaja. Mutil se je tedaj v Sloveniji 14 dni in pozneje, l. 1932., se je spet vrnil sem. Pisal je tedaj mnogo o svojih vtisih s potovanja v treh podlistkih, o svojih kulturnih vtisih iz Slovenije pa je napisal šest podlistkov. Navezal je priručne in plodnosne stike s slovenskimi intelektualci, nekatere je pridobil kot sotrudnike za svoj oddelek v »Prager Presse« ter tako ustvaril pogoje za izmenjavo mnenj med slovenskimi in češkoslovanskimi kulturnimi tvorci. Te stare zveze hoče sedaj obnoviti ter poiskati še novih, pogledati hoče, koliko smo od njegovega zadnjega obiska napredovali, kaj se pri nas dela. Novinar je. Kar je važnega, hoče pač videti s svojimi očmi in slišati s svojimi ušesi.

Izrazil je upanje, da bo ta ponovni sestanek s kulturnimi predstavniki slovenskega naroda pripomogel k boljši izgraditvi medsebojnih kulturnih stikov med Jugoslavlani in Čehoslovaki. Vesel je priručnega sprejema in vestranske podpore v svojem delu, ki je je med nami deležen.

Toliko je povedal gospod Mágr o sebi in svojem potovanju. Ljubezni gospod, čigar temeljite in stvarne članke o jugoslovanskij, zlasti pa o slovenskih kulturnih pojavih v »Prager Presse« tudi nas z velikim zanimanjem beremo, je izredno simpatičen in njegova ne samo poklicna, marveč tudi osebna ljubazen do predmetov, ki se tičejo zlasti naše znanosti in umetnosti, kakor tudi naše revijalne publicistike, je gotovo vredna ne samo našega priznanja, marveč tudi naše prijazne hvaležnosti. A. Š.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes in jutri

„CONGORILLA“

Cene: Din 2,50, 3,50, 4,50; balkon 5,50.

Anglesko društvo v Ljubljani bo pričelo s 1. oktobrom 1934 zopet redno poslovanje v svojem novem lokalu Wolfova ul. št. 1-I. Društvo, ki ima namen skrbeti za vezbanje svojih članov v angleškem jeziku in gojiti kulturne stike z anglo-saksonskim svetom, poseduje knjižnico z nad 1000 knjigami. Poleg tega redno dobiva angleške dnevnike in tednike, kakor: Times, Studio, Manchester Guardian, Time and Tide, New Statesman, itd. Knjižnica je na razpolago članom ob torkih in petkih od 18 do 19 v društvenem lokalu. Kakor vsa prejšnja leta bo društvo tudi letos priredilo več tečajev angleškega jezika in sicer: začetniški, naprednejši in konverzacijski ter se bodo vršili tudi običajni članski sestanki in sicer ob sredah ob 8.30 v društvenem lokalu počenši s 3. oktobrom 1934. Odbor poziva članstvo, da se čim intenzivneje udeležuje društvenega življenja, zahaja na sestanke in uporablja knjižnico. Prijatelje angleškega naroda, ki še niso člani, ter one, ki bi se radi naučili angleščine, pa poziva, da se vpišejo v društvo. Prijave za tečaj in za pristop k društvu se sprejemajo ob torkih in petkih od 18 do 19 v društvenem lokalu v Wolfovi ul. 1-I, kjer se dobe tudi natančnejše informacije.

Priključitev okoliških občin k Ljubljani. Z Viča nam poročajo, da poročilo, da je bil na skupni konferenci za priključitev okoliških občin, ki se je vršila pri okrajnem načelniku, župan g. Petrovič proti priključitvi, ni točno. Gospod Petrovič je bil za svojo osebo vedno za priključitev in se tudi na konferenci ni izjavil proti. Pač pa so bili glavni nasprotniki priključitve gospodje Koman Albin, narodni poslanec, Mesar Ivan, podpredsednik, in Borštnik Pavel, tajnik JNS za ljubljanski okraj. Ker nečemo nikomur delati krivice, naše prvotno poročilo s tem lojalno popravljamo.

Naznanilo!

Cenj. občinstvu in cenj. odjemalcem naznanjam, da sem prevzel zastopstvo in prodajo »SOKO« oblek za Slovenijo. Potrudil sem bom svoje dosedanje, kakor tudi nove odjemalce čim boljše postreči. Pripominjam, da kakor do sedaj, tudi v naprej ne bo nobenega usiljevanja k nakupu, temveč sem radevolje pripravljen razkazati vsakomur našo velikansko zalogo. Vsem dosedanjim odjemalcem se zahvaljujem za njihovo naklonjenost in zaupanje ter se jim še nadalje priporočam.

Ivan Kos, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 23 :: Celovška 63

Posebni vlak v Zagreb vozi v nedeljo dne 7. oktobra za 56 Din tja in nazaj. Legitimacije in vozovnice dobite samo pri »Putniku«, Gajeva ulica, katere se bodo izdajale samo do petka 5. oktobra do 18.

Prometno društvo Medno-Tacenc, ki bo v nedeljo, dne 7. oktobra ob pol 2 otvorilo novi mostič čez Savo v Mednem, je dobilo dovoljenje, da priredi v kritje gradbenih stroškov srečolov. V ta namen bodo v prihodnjih dneh članice in člani skavske organizacije obiskali ljubljanske p. n. trgovce s prošnjo za naklonitev dobrotkov, ki se bodo žrebali na ljudski veselici pri Cirmanu. Hvaležno se sprejme vsako tudi najmanjša darilo.

Čudna nesreča na Špiči. Včeraj popoldne so prale perice v Ljubljani na Špiči. V bližini pa so se igrali mladi fantje in eden teh je zagnal nehoti debel kamen, ki je priletel v glavo 23letni Elizabeti Per, služkinji pri Fani Remčevi. Perova, ki je dobila hudo poškodbo na glavi, je omedlela in padla v vodo. Ženske so jo s težavo potegnile iz vode, da ni utonila. Poklican je bil nato reševalni avto, ki je ponesrečenko prepeljal v bolnišnico.

Ponesrečenci in poškodovanci. V ljubljansko bolnišnico so včeraj pripeljali štiri ponesrečence in poškodovance. 17 letnega hlapca Ludvika Mostarja iz Cerovca pri Litiji je nek fant vrgel s tako silo ob tla, da si je poškodoval levo nogo. — 58 letni dlinar Franc Bertonec iz Godišča pri Stari Ljuni si je v zmedenosti prerazlaval vrat ter se precej resno poškodoval. — Franca Briclja, 20 letnega zidar-skega pomočnika, je ponoči napadel v vasi ne-

Dva požara pri Litiji

Litija, 1. oktobra.

V nedeljo zjutraj, kmalu po 2, je izbruhnil požar na Hočevarjevem hlevu v Sp. Hotiču. Ker je vsa stavba iz lesa in s slamo krita, je požar kaj hitro opravljal svoje delo in je cela zgradba pogorela do tal. Ogenj je takoj opazil sosed Krljkar, ki se je odpravil na vlak v Litijo, ter je zbudil vaščane. Vrli hotiški gasilci, s svojim načelnikom Ivanom Pavlihom, so bili z motoriko takoj pri požaru in se jim je z neumornim brizganjem posrečilo požar omejiti, da ni prešel na sosednje hiše. Pogorela je skoro vsa kрма, to je okoli 80.000 kg sene in 5000 kg slame. — Poleg te škode za krmno je pogorela tudi skoro nova slamoževnica, vredna nad 2000 Din. — Po mnenju izvedencev utrpel lastnik Končar nad 50.000 Din škode. Za hlev je bil zavarovan za 40.000 Din, in sicer po polovici pri Vzajemni in Jugoslaviji. — Ogenj je moral biti vsakakor potaknjen, ker stoji hlev tik ob banovinski cesti, in v hlevu ni nihče spal, oziroma imel tam ob tej uri kak opravke.

Drugi požar pa je izbruhnil v nedeljo ob 9 zvečer na kozolecu samcu posestnika in gostilničarja Avgušтина Vrhovca iz Grada pri Litiji, ki stoji na graškem polju med Križanom in Premkom. Ker so bili litijski gasilci neverjetno hitro na licu požara in je motorika tudi takoj prišla v obrat, se je posrečilo del kozolca rešiti. Požarno akcijo je vodil g. Cerar Franko. Gostilničar Vrhovec utrpel škode okoli 3000 Din, ki pa je delno krita z zavarovalnino. — Na kozolecu je bilo polno otave. — Požar je bil brezdvoma potaknjen, ker se je ugotovilo, da je bilo zažgano nad 4 lato v kozolecu.

Mariborske vesti:

„Maribor v jeseni“

Velik obisk kmetijske razstave v unionski dvorani dokazuje, da je bila taka prireditev v Mariboru potrebna in da je pravilno zasnovana. Ves dan v nedeljo in včeraj so prihajali obiskovalci, ki so z zanimanjem ogledovali posamezne oddelke razstave. V nedeljo je bilo zlasti mnogo obiskovalcev iz bližnje, pa tudi daljše mariborske okolice.

Še vedno je središče in najbolj privlačni oddelek na razstavi sadni oddelek. Zato zasluži ponovno pohvalo sadjarska podružnica v St. Petru pri Mariboru, vsi odborniki te podružnice z načelnikom in tajnikom g. Kramerjem, pa tudi vsi člani, ki so pripomogli do te najlepše razstave sadja, kar jih je bilo do sedaj v Sloveniji. Prišlo je že tudi več sadnih trgovcev, ki nameravajo kupiti večje količine. Priporočamo pa tudi privatnikom, ki nameravajo kupiti jabolka za zimo, da si to razstavo še posebej ogledajo in kupijo potrebno množino jabolk za zimo že kar na razstavi. Ocenimo sadja prinašamo med gospodarskimi vestmi.

Pet mariborskih vrtnarjev je z okusno aranžirano vrtnarsko in cvetličarsko razstavo poskrbelo, da dobi obiskovalce cele prireditve takoj ob vhodu najugodnejši vtis. Zelenje in cvetlice vabijo vsakega, da si ta oddelek še posebej ogleda.

Perutinarški oddelek nudi lepo sliko stanja reje stajarske kosi, saj je razstavljenih okrog 400 lepih živali vseh treh priznanih barv: bela, rjava in grahasta. Razne tabele in slike so sestavljene tako nazorno, da bi jih bilo treba ponatisniti in razmnožiti.

Buličev večer bo priredilo ZDM v četrtek, dne 4. oktobra ob 8 (20) v čitalnici študijske knjižnice. O velikem pokojniku, ki je odkrival ruinsko, starokrščansko in starohrvatsko preteklost našega Primorja, bo govoril Buličev dolgoletni prijatelj, predsednik ZDM prelat dr. Fran Kovačič. Vsi člani ZDM vljudno vabljeno!

Danes otvoritev! Drevi se odpro vrata mariborske Talije s Shakespearjevim »Hamletom«. S tako slovesnostjo je mariborsko gledališče doslej le redkokdaj otvarjalo sezono. Predstava bo obenem interna proslava desetletnega oderskega ustvarjanja Vladimirja Skrbinška.

Mariborske zastavljavnice. Na zadnji seji upravnega sveta Mestne hranilnice je bilo govora tudi o novi mestni zastavljavnici, za katero je hranilnica dobila koncesijo, ki je ne izvaja. Ugotovilo se je, da bi bilo treba imeti za otvoritev take zastavljavnice najmanj pol milijona dinarjev na razpolago, ki jih pa Mestna hranilnica zaenkrat najbrže nima. Če ne dobimo v Mariboru mestne zastavljavnice, ki bi bila iz socialnih ozirov nujno potrebna, bo mo obogateli kar za tri nove zastavljavnice. Po zakonu se namreč sme dovoliti na vsakih 10.000 prebivalcev po ena zastavljavnica. Ker taka zadeva očitno nese, je za zastavljavnice zaprosilo vse polno interesentov.

Zgradba novega postajališča na Teznu pri Mariboru naglo napreduje. Zemeljska dela so že dokončana. Zidanje postaje bo končano še tekom jeseni.

Zobozdravnica

dr. med. dent. Bosiljka Krajnović
se je vrnila s potovanja in zopet redno ordinira od 9—12 in 15—18. Glavni trg 22 (hiša Oset)

Tekmovanje z dimniki. Maribor ima vedno svoje posebnosti in med take spada gotovo tudi svojevrsna tekma, ki ji jih pa Mestna hranilnica zaenkrat najbrže nima. Če ne dobimo v Mariboru mestne zastavljavnice, ki bi bila iz socialnih ozirov nujno potrebna, bo mo obogateli kar za tri nove zastavljavnice. Po zakonu se namreč sme dovoliti na vsakih 10.000 prebivalcev po ena zastavljavnica. Ker taka zadeva očitno nese, je za zastavljavnice zaprosilo vse polno interesentov.

Zgradba novega postajališča na Teznu pri Mariboru naglo napreduje. Zemeljska dela so že dokončana. Zidanje postaje bo končano še tekom jeseni.

Bežigrajska šola. Del bežigrajske šole je v surovem stanju že dograjen. Treba je še postaviti streho. Razširilo se so govorice, da mestna občina ne more nadaljevati gradbe šole iz finančnih težav. Temu ni tako. Strešna in krovna dela so bila šele zadnji petek na gremialni seji oddana. S strešnimi in krovskimi deli prično v najkrajšem času ter bo ta del šole letos že pod streho.

Kot je res da je

2 × 2 = 4

tako je tudi res, da ni boljše od
žitne kave »ADRIA«

Smrt pod lokomotivo

Litija, 1. oktobra.

Posestnik in gostilničar Ivan Volčič iz Vač se je danes zjutraj z vozom pripeljal na sejem v Litijo, kjer se je vse dopoldne mudil na živinskem sejmu na polju. Po kosilu se je pa podal v prodajalno litijske predelnice v Gradeč kupovat jabolka. Pri prehodu čez železniški tir pri litijem glavavstvu pa je privozil iz ljubljanske smeri proti Zidanemu mostu, pred pol 2 popoldne, brzovlak št. 605, ki je nesrečnega Volčiča zagrabil in ga zavlekel nekaj 100 m v smeri proti Savi, kjer je z razbito glavo mrtev obležal sredi proge. Stroj mu je tudi dobesedno odtrgal levo nogo. Truplo so spravili v šakalnico litijske postaje, kamor je takoj prišel njegov sin Ivan, ki ima v Hotiču gostilno in trgovino, in je v mrtvecu spoznal svojega očeta. Pokojni Volčič zapušča več sinov, ki so pa razven Ivana vsi v tujini, v Franciji. Mir njegovi duši, preostali naše iskreno sožalje!

Travnistvo in poljedelstvo zavzema večji del velike unionske dvorane, je dobro organiziran in nudi lepo sliko, kakšno naj bi bilo naše travništvo. Pri prihodnji taki prireditvi naj bi zlasti poljedelstvo vpostalo v večji meri tudi trgovsko smer in rentabilnost. Pri vseh polzkusih z umetnimi gnojili naj bi bile poleg reklame tudi tabele o tem, v koliko se izplača uporaba umetnih gnojil.

Pri gozdarskem oddelku se je izkazala zlasti kmetijska zadruga iz Sv. Lovrenca na Poh., ki je razstavila razne vzorce lesa po trgovskih uzaneh.

Iz domače industrije kažejo vzorci volnene blaga iz domače volne, da si more zlasti danes preskrbeti kmet volneno obleko na cenjen način doma.

Pri poučnem oddelku je najzanimivejši del, ki ga je sestavila gozdarska šola. Nekaj posebnega je vzorec žage na vodno kolo z vnečijanko in cirkularko, ki jo je izdelal 16 letni Milan Muhič iz Sv. Barbare pri Konjicah.

Na oceno posameznih delov razstave in celotne prireditve se povrnemo po zaključku razstave. Za enkrat moremo razstavo in njen obisk priporočati vsakemu. Tako kmetovalcu, ki dobi na razstavi mnogo koristnih vzpodbud za svoje gospodarstvo, kakor tudi mestanom vseh slojev, ker bodo tu dobili najvernejšo sliko današnjega kmetijstva in vpogled v življenje onega stanu, o katerem se vedno govori, pa je danes v največji krizi.

Razstava ostane še odprta v torek in v sredo.

Elektrifikacija industrije. Na mestno električno omrežje so se te dni priključile tovarne Jugosvila, Jugotekstil in Marko Rosner. Jugosvila in Jugotekstil sta imeli dosedaj lastno elektriko. Rosnerjeva tovarna pa še ni v obratu. Mestna elektrika jim pride ceneje, kakor lastna. Za vsa tri podjetja je zgradilo mestno električno podjetje skupen transformator, ki je eden največjih v Mariboru.

Kaj bo rekla milostiva? V Mariboru imamo pasji kontumace, ki pa že tako dolgo traja, da ga nihče več ne izvaja. Od časa do časa pa vendar pride v mesto konjederer ter pobere najdržnejše cučke. Tak obisk je napravil tudi včeraj ter v kratkem času nalovil poln voziček štiriinožcev. Pri lovu pa se je pripetil na Glavnem trgu razburljiv prizor. Na trg je prišla služkinja s plemenitim piščkom svoje milostive. Kuža je bil seveda brez vrvice in brez nagobčnika. Naenkrat je mlo cvileč obvisel v konjederčevi zanki ter se — ena dve — znašel v zaprti gajbi. Služkinja pa v jok in krik. Po vsej sili je hotela imeti psa nazaj. »Kaj bo rekla milostiva,« je tarnala med solzami tako, da se je smilila vsem, le trdega konjederčevega srca ni omehčala.

Celje

Glasbena šola Glasbene Matice v Celju. Naknadno vpisovanje je še danes in jutri.

Korošci bodo zborovali. Na notico pod gornjim naslovom, objavljeno pred dnevi na tem mestu, moramo še omeniti, da bo pred občnim zborom Kluba koroških Slovencev v nedeljo, dne 7. t. m. ob 9 dopoldne v opatijski cerkvi v Celju vs. maša za umrlo častna člana kluba generala Maistra in dr. J. Brejca. Na predvečer občnega zbora pa se bodo zbrali Korošci in prijatelji Koroške v Narodnem domu. Polovična vožnja je dovoljena.

Poročili so se: Zupane Franc, zasebni uradnik, in Karolina Gračner, frizerska pomočnica, oba iz Celja; Jožef Kovčec, delavec, in Franciška Novak, služkinja, oba iz Zg. Hudinje; Pangerl Anton, tov. delavec, in Marija Paj, tov. delavka, oba iz Lokrova; Franc Teršek, delavec iz Lise, in Krivec Franciška, tov. delavka iz Gajberja; Karel Križanec, kmet v Loparju, in Angela Skrbinšek, posestnikova hči s Prihove. Castitamoi!

Uprava celjske gasilske župe je imela včeraj ob 11 dopoldne v prostorih gasilske čete na magistratu žalno sejo za pok. g. Vengustom. G. sta rešila Konrad Goligranc se je v lepih besedah spomnil zaslug, ki si jih je pridobil pokojni organizaciji gasilstva. Nadalje je bilo ukrenjeno vse potrebno, da se okoliške gasilske edince v čim večjem številu udeležijo pogreba. Častno stražo pri mrtvaški krsti vršijo gasilski oficirji in podoficirji iz Celja in Gajberja.

Iz delovanja protituberkulozne lige. Pri zadnji seji protituberkulozne lige je bilo zopet podneljen več podpor na pljučih bolnih. Liga bo napravila prošnje na vse občinske odbore v njenem okolišču, da stavijo v proračun primerne zneske za ligo. Izrečena je bila najlepša zahvala g. prof. Gorup, društvenemu blaginjaku, ki se je preselil v Ljubljano, za njegovo večletno vestno poslovanje. Blaginjske posle bo do novega občnega zbora vodil trgovec g. Jagodič.

Primarij dr. Emil Watzke ne ordinira do 16. oktobra.

Polharske

Pod gabrom, septembra.

Kmetijski otroci, posebno oni v hribih, preživljajo svoje proste ure povsem drugače kakor mestni otroci. Iščejo zabave tam, kjer jim jo pač narava more nuditi. V hribovskih vaseh je v jesenskem času med otroci in odraslimi posebno priljubljen lov na polhe. Kako pridno tečejo in zbijajo pasti, katere potem nastavljajo večer za večerom po starem drevju.

Par slik!

Vsokoraščen fant, pravi sin šume in gora, je zasledil v starem drevesu polhe. Pod visoko drevesno krono so imeli izhodisce. Splezal je po debli navzgor, suval s palico skozi luknjo v votlo deblo ter tako plašil polhe. Po kratkem odmoru je smuknil prvi iz luknje, a že ga je držala lovčeva pest. — Da se izkaže, je polha vtaknil v usta in ga z močnimi zobmi zadušil. Saj drugače tudi ni mogel. Z eno roko se je oklepal debela, z drugo pa je držal palico, ostalo mu je le par prstov za silo praznih. Ni, da bi to gledal vsakdo, a komur to nič ne de, bi moral priznati, da je bil v tem davljenju pravi strokovnjak.

Cetrli, peti je pogledal iz luknje. Vse je premagal. Stari samec pa se ni dal pregnati. Ker le

ni kazalo drugače, jo je končno le ubral iz luknje in hotel po debli navzgor. Toda, fant je bi hitrejši in ga je pograbil za zadnji konec. Z bliskovito naglico je hotel tudi tega na znan način zadaviti. Šlo bi, da ni slabo držal. Ko je nesel polha z glavo naprej v »stiskalnico«, se je ta oprostil in ga pograbil za spodnjo ustnico. Prej ko v pol ure, je spodnja čeljust narasla skoro za — eno glavo...

Na ta način love podnevi polhe 10 do 12 letni otroci. Kolikokrat se primeri, da ga polh pograbi za prst, ki kmalu močno oteče. Pa kaj bi! Drugi dan še z večjim veseljem po drevju hlače šiva. Pastirji so na paši izsledili polha in ga pregnali na nizek grm. Preganjali so ga, dokler se ni splazil na konec veje, od koder si naprej ni upal, nazaj ni smel. Čakal je, da ga je zadel pastirjeva palica. Hitro so napravili ogenj, polha slekli in ga na raznju spekli za malo južino...

Precej visoko je polhar razbijal po votlem debelu. Polhi so se razleteli na vse strani. Nerodnej, polh, se je obrnil navzdol in bogve kaj misleč, se je pognal za odpeto polharjevo grajco. Ni bilo časa za pomislek, brž se je odločil. Še bolj ljubeče je objel deblo in... nato pa segel v nedrje ter zmagoslavno vrget mrto žival na tla...

Taki so ti naši polharji.

Kaj pravite?

Po primeru Švice in Italije so se začele zadnja leta tudi druge države močno zanimati za tujski promet in povsod razvijajo obsežno propagando za obisk svojih krajev. Tudi pri nas smo se začeli pred nekaj leti nekoliko gibati, kar je čisto prav.

Na nekaj pa smo precej pozabili. Ni še dolgo tega, ko je objavil neki češki dnevnik članico o tujem prometu, kjer opozarja javnost, da bi bilo prav, če ne bi kazali tujcem, ki prihajajo na Češko, le svojih zgodovinskih znamenitosti in prirodnih krasot svoje dežele, ampak da bi jim tudi pokazali, kaj premore češka — domača kuhinja! Ali so češki cmoki nič? In domače prekajeno meso? In na domači češki način pečene goske — ali je to nič? Tako opozarja češki dnevnik češko javnost tudi na propagando za češko domačo kuhinjo.

Tudi mi v tem oziru nismo nič boljši, kakor so Čehi. K nam prihaja zlasti zadnja leta mnogo odličnih tujcev, ki jih sprejemamo z odprtimi rokami, jih vodimo v gledališče itd., vever pa na pojedine. Te pojedine so pa večinoma — ali pa vedno — tako »mednarodne«, da tujec ne more prav nič vedeti, ali večerja v Londonu, v Parizu, na Dunaju ali pa v — Ljubljani.

In to ni prav. Neka staropletiška in res bogata grofovska rodbina na svoji mizi pri prav slavnostnih prilikah ni prav nič zaničevala naših — ajdovih »gancev«. Rodbina se te jedi ni sramovala, ker je bila stajerska in je cenila domače blago. Tudi naše prekajeno meso in trnovski molotilec sta že našla pol na odlične mize; samo mi doma smo še tako otroški, da mislimo, da bomo tujcem silno »imponirali«, če jim pokažemo, da znamo tudi mi kakšen dunajski jabolčni zvitek — spacati...

Kaj pravite, g. urednik: Ali se ne bi izplačalo opozoriti tudi naše tajske prometarje in gostitelje na to malenkost. So namreč na svetu tudi malenkosti, ki niso malenkosti.

Jugoslovanski javnosti

Na stotisoče naših bratov in sester ječi še pod tujim jarmom. Težek, da obupen je boj, ki ga bijejo za ohranitev svojih narodnih in človeških pravic. Nevarnost je velika, da klonijo pred silno premočjo.

Težki vzdih in obupni klici izgnancev in jetnikov, solze nesrečnih mater in žena, ki čuvajo ob osamelem ognjišču, proseči in rotni pogledi osirotelih deklev in deklic, prelita kri mučenških mladeničev, tožbe in obtožbe skrbnih gospodarjev, ki vidijo, kako propada neizprosno z osebnostjo naša narodna posest in kako izginja naša kultura in naš jezik, morajo zganiti srce slehernika izmed nas in morajo najti odmev v zadnji vasi in koči. Dolžnost nas vseh je, da razmišljamo o usodi našega teptanega naroda in da mu tudi dejansko pomagamo. To nam veva naš narodni čut, to nam veva bratska ljubezen.

Zato so tudi naše osrednje kulturne in narodne organizacije na poziv društva »Braniborec« sklenile, da naj se letošnji 10. in 11. november posvetita izključno narodno obrambnim dolžnostim. S prireditvami, ki naj se vršijo ta dva dneva po vsej naši banovini in pri katerih naj sodelujejo vsa naša društva brez izjeme, dokazimo, da sočustvujemo z našimi zatiranimi brati in sestrami.

Kulturni obzornik

Mariborsko gledališče

Jubilej g. Vladimirja Skrbinška

Če greš mimo mariborskega gledališča, takoj vidiš, da trka sezona na vrata. »Vaje, vaje,« ti bo rekel g. Pavle Kovič, ko ga srečaš. »Vaje, vaje,« ti govore obrazi vseh igralcev. Upravnik g. dr. Brenčič pa gre zamišljen po ulici, privzdigne svoja široka pleča in seže z roko v brado. Vse polno skrbi, vse polno skrbil! — Čakal sem na oglu gledališča g. Vladimirja Skrbinška, ki bo v torek, 2. oktobra, praznoval svoj desetletni jubilej. Čakal sem in upiral oči v desko, s katere vabita »Hamlet« in Cankarjev »Za narodni blagor«. Hamlet — g. Vladimir Skrbinšek... Misli sem nanj in bral na vabilu k Cankarjevi drami kot motto Hamletove besede: »Namen umetnikov je bil od nekdaj, je, ter ostane, da naturi takorekto ogledalo govori: kaže čednosti nje prave črte, sramoti nje pravo obličje, stoletju in telesu časa odtis njega prave podobe.«

Da, da. Velike, velike besede! Težke, zelo težke besede! —

Za menoj je vzrasla visoka postava g. Vladimirja Skrbinška in začela sva razgovor. Kdaj se je vnelo v njem veselje do gledališča? — »Ta opredelitev je dozorevala v meni polagama. Pod vplivom predstav v ljubljanskem gledališču, v katero sem zahajal po tisto tiho očesno lastnega jaza, ki vas vsega pretrese. Tu sta se mi rodila ljubezen in spoštovanje do gledališča. Bral sem dramsko literaturo, ki je nisem užival samo v čitani besedi, temveč jo je moja fantazija takoj oblikovala v vizualne pojave in jo takorekto v duhu prenesla na gledališki oder. Vsebinske posameznih njenih ljudi me je

mi in da jim stojimo složno vsi ob strani v težkem boju za narodni obstanek.

Osrednji prireditveni odbor, ki se je storil iz zastopnikov osrednjih društev in ki ima svoj sedež v prostorih društva »Braniborec« v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-II, bo vsem društvom razposlal natančnejši program in navodila. Vendar jih že sedaj poziva, naj se z vneto pripravljajo, da bodo prireditve, katerih čisti donosi so namenjeni našim narodno-obravnim svrham, dosegle zaželjeni uspeh tako v moralnem kakor tudi v gmoletnem oziru. Za vsa morebitna pojasnila naj se društva obrnejo na gornji naslov, kamor naj tudi predložijo svoje event. nasvete in predloge, ki bi bili koristni za celokupno akcijo.

Z vneto in požrtvovalnostjo na delo pod geslom: »V bratski slogi za pomoč zatiranim bratom in sestram!«

Društvo »Braniborec«, Gasilska zajednica dravske banovine, Jadranska Straža, Jugoslov. ženska zveza, Jugoslov. profsorsko društvo, Klub koroških Slovencev, Narodna Odbrana, Pevska zveza, Savez Sokola kraljevine Jugoslavije, Narodno obrambni odsek, Društvo »Soča«, Slov. kat. akad. starešinstvo, Starešinska organizacija »Jadrana«, Društvo »Taborec«, Jugoslov. učiteljsko združenje, Združenje borcev »Boj«, Zveza kulturnih društev, Propagandni odsek zveze jugoslov. emigrantskih združenj, Družba sv. Cirila in Metoda, Hubadova pevska župa, Klub Primork, Zveza kmekih fantov in deklet, Udruženje četnikov — vsi v Ljubljani.

Dve žalostni...

Smrt otroka pod vozom — 74letni starec se obesil, ker se ni smel oženiti

Maribor, 1. oktobra.

V Rušah pri Mariboru se je v nedeljo smrtno ponesrečil mali, komaj 4 in polletni Uroš Košenina. Prosil je svojega očeta, da bi smel iti k sosedu Josipu Zidariču igrati se s psom. Oče mu je to strogo prepovedal, vendar je sinek kljub prepovedi odšel. Na dvorišču sosedu ni bilo psa in se je fantek spravil na »trugloc« za prevaženje gramoza, ki je bila ob steno prislonežena. Naenkrat pa se je težka trugla prevrnila ter pokopala otroka pod seboj. Oster rob ga je udaril s tako silo po glavi, da mu je prebil lobanjo ter je fantek obelehal na mestu mrtve. V trenutku nesreče je prišel iskat sinka njegov oče, ki je videl nepričakovano smrt svojega otroka. S presunljivim krikom je priskočil na pomoč, bilo pa je že prepozno.

Drug žalosten slučaj pa je odkril lovski čuvaj Franc Jarc v gostem grmovju v gozdu tik nad Dravo zadaj za tovarno družba v Rušah. Našel je truplo 74letnega upokojenega železničarja Franca Buckmeistera, ki je živel v Rušah pri svoji hčeri. Ze 12. septembra je izginil od doma ter je bilo potem vse iskanje za njim zaman. Buckmeister je visel na nizki vej, da je čisto čepel pri tleh. Vzrok samoumora je čisto svojevrsten ter dokazuje, da ni pokojnik ravnal pri pravi zavesti. Kljub 74 leti se je hotel po vsej sili še poročiti. Ker so mu lastni otroci ugovarjali ter mu branili, si je izbral prostovoljno smrt.

— Ko se začno cevi poapnjevati, deluje uporaba naravnega »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi

Položnice

dobe v današnji izdaji »Slovenca« vsi p. n. naročniki, da se z njo poravnava naročnina za čas od 1. oktobra dalje in morebitni zasotanki iz prejšnje dobe. Prosimo vljudo vse prizadete, da se položnice poslužijo čim največ mogoče že tekoru tega tedna, da ne bo ovire pri dostavljanju lista.

Pri tej priliki ponovno opozarjamo, da imajo pravico do »Slovenca« smrtno-nezgodne podpore samo oni p. n. naročniki, ki so imeli ob času nesreče naročnino plačano vsaj za tisti mesec, v katerem se je pripetila smrtna nezgoda.

Oni p. n. naročniki, ki bi položnice trenutno ne potrebovali, naj jo shranijo za prihodnje plačilo ali naj pridobe z njo novega naročnika.

Koledar

Torek, 2. oktobra: Angeli varuhi, Leodegar.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Tonca Hmelak, veleposetnica. Pogreb bo na Rakeku v eredo, 3. oktobra ob 4 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zahajmo naše globoko sožalje!

Osebnosti

— Odlikovani so z redom Jugoslovanske krone petega razreda strokovni kap. I. razr. Viktor Helman; z redom Sv. Save drugega razreda peh. brigadni general Dragan Korais; z redom sv. Save petega razreda nižji voj. uradnik I. razr. sodne stroke Vatroslav Kropaj in z zlato kolajno za vestno vršenje službe nižji voj. uradnik I. razr. ekon. stroke Radoslav Smuc.

— Upokojeni so peh. brigadni general Dragan Korais; peh. podpolkovnik Drago Mikuž; kapetan fregate Ivan Kober; zrakoplovni podpolkovnik Velizar Šuput; peh. polkovnik Anton Petrinčič; orož. podpolkovnik Fran Dekval; strokovni kap. I. razr. Viktor Helman; nižji voj. uradnik I. razr. ekonomske stroke Edvard Godel in Juro Tkalcčič ter v sodni stroki Vatroslav Kropaj; nižji voj. uradnik III. razr. ekon. stroke Radoslav Smuc in orož. kap. I. razr. Anton Čizman.

— Pri išiasu sledi na kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice, zavžite na tešče, izdatno izpraznjenje črevesa brez vseh težav, pridruži pa se navadno prijetno ugodje olajšanja. Zdravniški strokovni listi omenjajo, da učinkuje zanesljivo in prijetno »Franz-Josef«-voda tudi pri pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri zabreklih žilah, haemorrhoidah, prostatalnih boleznih in katarju v mehurju.

Ostale vesti

— Prvi krst po grško-katoliškem obredu v Kamniku. Preteklo nedeljo so imeli v Kamniku redko slovesnost. Dopolne ob 8 je bila v župni cerkvi na štni sv. maši po grško-katoliškem obredu, ki jo je daroval gosp. dr. Ivan Gjuro Višočević, župnik grško-katoliške župnije sv. Cirila in Metoda in rektor škofijskega seminarja v Zagrebu. Pod to župnijo spadajo tudi vsi grško-katoliki v Sloveniji. Po sv. maši je gosp. dr. Višočević po grško-katoliškem obredu krstil sinčka svojega brata Aleksija Višočevića, ki je poročen z g. Marijo roj. Bertoncelj iz Škofje Loke. Botra sta bila tretji brat gosp. Alojzija Višočevića, starešina Ciril-Metodovega zbora in urednik Ciril-Metodovega Vestnika v Zagrebu, in njegova sestra g. Marija Orjenjica roj. Višočević. Po sv. krstu, pri katerem je novorojenček dobil ime Metod, mu je krstitelj po grško-katoliškem običaju podelil tudi zakrament sv. birme. Obredi so zelo lepi in zanimivi.

— Milo je milo, si misli marsikatera gospodinja. Toda dejstva ji dokažejo nasprotno. Res je namreč, da je med milom in milom zelo velika razlika, večja kakor med moko in moko. Pri tej obstoja razlika le v mletju, dočim ostanejo redilne snovi iste. Kljub temu pa zahteva vsaka gospodinja le gotovo moko, dočim marsikatera pere s poljubnim milom, četudi ji perilo v kratkem razpade. Razumna gospodinja pa se tej nepriliki izogne in pere dosledno le z Zlatorož-ovim milom, ki ne škoduje niti najfinejši tkanini.

— Domača umetnost. V cerkvi na Rakovniku je izstavljen ogromen in ves pozlačen kip Marije Pomočnice kristjanov, namenjen v novo salezijsko cerkev v Bratislavo na Slovaškem. Kip je delo našega domačega in priznanega umetnika, akademskega kiparja Tineta Kosa. Razgibana Marijina postava izraža prav lepo, kako Marija hiti na pomoč svojim vernim. Tudi

Kot atlet močan čuti se,

kdor **K&K** bombone je.

Kjerkoli si bodi **K&K** povsod!

PROIZVOD UNIÖN, ZAGREB.

Jezušček s svojim tipično otroškim in ljubkim obrazkom kakor da pomiluje uboge reve, ki iz doline solz zapuščen k Mariji vpijejo. Obe ročici je iztegnil proti njim in se nagnil iz Marijinega naročja, kakor bi hotel reči: Pridite k meni vsi, ki ste obteženi in jaz vas bom pokrepčal. — Gospod umetnik zasluži zares vse priznanje. Slovenska umetnost prodira tudi v tujino, kar je lepo znamenje.

— Vsem sadjarjem in posestnikom vrto. Pred prvim mrazom v oktobru priverže vsak previden sadjar na sadno drevje lepljive pasove zoper največjega sadnega škodljivca, zimskega pedica ali mrazovca. Namesto zastarelega in nepraktičnega načina mazanja lepiva na papir, se dobe že več let sem patentirani, gotovi, z gosenci in lepivom že opremljeni drevesni pasovi, ki so mnogo bolj štedljivi in s katerimi se da lahko in hitro delati. Banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru je te pasove preizkusila in jih najboljše priporočila. Dobite jih pri vseh gospodarskih zadrugah, v večjih trgovinah s semenjem, kjer jih pa ne bi dobili, jih naročite pri »Unio« družbi, tvornici sredstev za zatiranje sadnih škodljivcev, Maribor. Tu prejmete tudi brezplačno knjižico »Zatiranje sadnih škodljivcev«. Izkušnja uči: »Samo toliko se bo sadja nabralo, kar nam bo od škodljivcev ostalo.«

Štedljiva Lutz peč

Jugo-Lutz družba z o. z., Ljubljana VII, telefon 3252

— Zveza ribarskih društev Dravske banovine v Ljubljani ima 6—8 tisoč komadov enoletnih potočnih postrvi naproday. Cena za tisoč komadov Din 1000, za članstvo pa Din 600. Naročila se sprejemajo do 5. t. m.

— Ksaver Meško v češkem prevodu. Božični misterij v štirih slikah »Henrik, govori vitez«, ki je prvokrat izšel letos v »Domu in svet« in nato v knjižni obliki pri Družbi sv. Mohorja v Celju, je v Antosu Horsáku našel svojega prevajalca v češčino. V čedni zunanji obliki je namreč pravkar izšel češki prevod tega dela pod naslovom »Jindřich malomocný rytíř, vánoční mysterium ve 4 obrazech«. Cena 8 Kč. Tisk je oskrbelo Společenská knihtiskárna v Prerově. Navedena ni založba niti kraj izida, marveč samo letnica 1934. — Knjižnica obsega 56 strani.

— Mesna ali rastlinska prehrana. Časovne in življenjske razmere nas silijo, da se čim bolj obradamo od samo meane prehrane k rastlinski. Marsikatero bolezen ali prerano smrt moramo pripisati napadnim prehrani. To potrjujejo razni zdravniki in znanstveniki, ki so polom preiskav in primerov iz svoje prakse dogladi, da je današnji način naše prehrane za človeški organizem škodljiv. Čim več rastlinske — presne hrane dobi naše telo, tem bolj bo odporno škodljivim vplivom napadne prehrane. Po drugih deleh se je ta način prehrane že močno udomačil. Slovenci smo dobili tako knjigo šele pred par leti, pod naslovom: Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih. Priredila je knjigo Stefanija Humekeva, učiteljica gospodinjstva v Ljubljani, po spisih dr. med. Bircher-Bennerja in po zbirki kuharskih receptov gospe B. Brupbacher-Bircherjeve v Curihu. Ima 224 strani in stane nezvezana Din 30, vezana Din 40. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Dopisna trgovska šola otvori z 12. oktobrom nove dopisne tečaj. Za te tečaj se lahko vpíše do navedenega dneva vsakdo. Šola je osnovana na najmodernejših dopisnih metodah. Pri njej sodelujejo najboljši strokovnjaki, ki poučujejo vse trgovske predmete, ki se učijo na državni trgovski šoli, kakor knjigovodstvo, korespondenco, trgovsko računstvo, stenografija itd. Poleg tega pa tudi še vse moderne jezike. Na zahtevo pošlje vodstvo šole brezplačno pojasnila in prospekte. Šolnina je v tekočem šolskem letu globoko znižana, zato se študij pri njej vsakomur najtopljeje priporoča.

— Pri boleznih srca in poapnjenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadib kapli zagisura »Franz Josefove« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

režiserja. Ta je tudi usodna za resnično vrednost dela. Druga polovica je rokodelstvo. Glavna moč gledališča je v govornih besedi. — Vse to si skušam pridobiti, kakor je v naših razmerah pač najbolj mogoče. Kakor pa je za vsakega mladega igralca dobro, če mnogo igra, tako mu na manjših odrih pri tako neprestanem in napornem delu zelo primanjkuje časa, da bi mogel v podrobno in da bi se sam vzgajal. Zato sem že nekaj časa sem usmerjen v Ljubljano. Ona je naše kulturno središče. Upam, da bom s prihodnjo sezono že v Ljubljani. —

Ko sva se poslavljala, sem mu pogledal v izraziti obraz, ki je bil zelo resen. O, koliko važnih stvari bi bilo treba sprožiti še v Mariboru! Skrbinšek premišljuje o njih, toda, ali so sploh razmere za to, da bi se mogli uresničiti lepi načrti za mariborsko gledališče, ki je tako važno, tako silno važno na tej naši severni meji. — In ta severna meja se danes in te dni koplje v soncu. Stajerska jesen!

Dr. Ivan Dornik.

Musorgski: Hovanščina

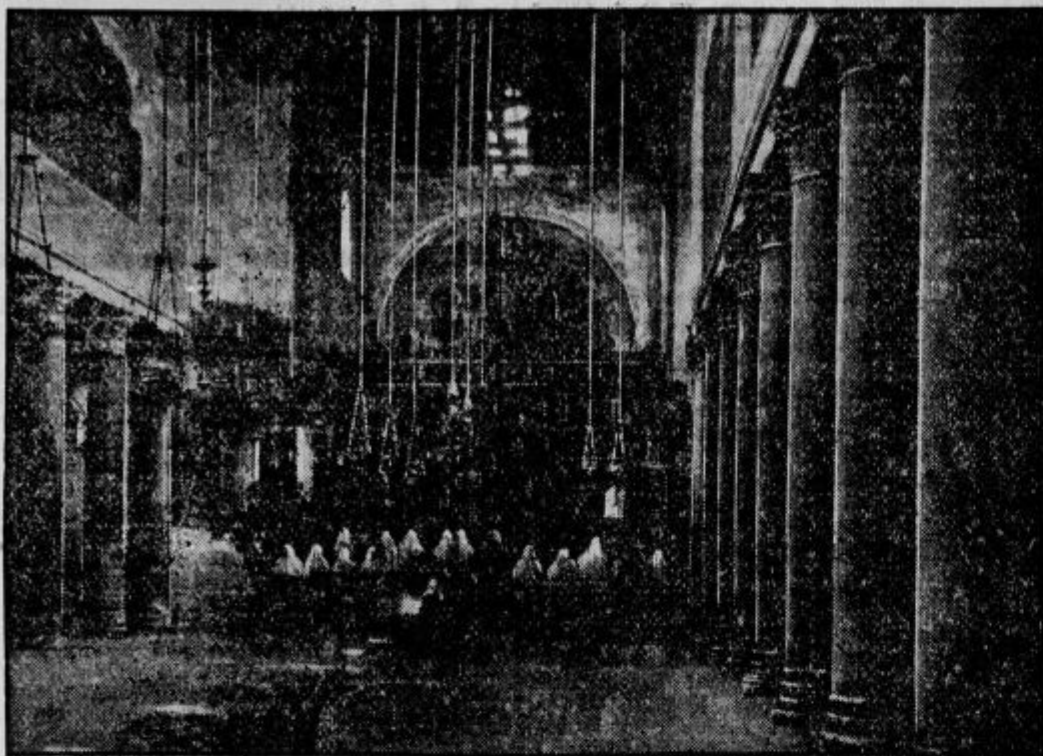
Nova operna sezona je pričela z zelo pomembnim slovanskim delom, s Hovanščino Musorgskega. Človeku, ki delo pozna in je prav radi tega mogel zelo skeptično pričakovati to premijero, je po predstavi povsem odlegel. Kajti delo je kljub izredni zahtevnosti, zlasti kar se eredeve tiče, lepo uspel. Vsi sodelujoči — dirigent ravnatelj Polič, režiser Ciril Debevec in vrsta solistov — so položili v stvar vse svoje sposobnosti, kar je dvignilo splošno nivo uprizoritve na zavzetno višino. — Če prva uprizoritev ni bila pri občinstvu deležna tiste pozornosti, ki jo narekuje vrednost dela, pa upamo, da bodo naslednje našle ves nujen interes za se. — O delu in o uprizoritvi bom podrobneje poročal po repriži.

★

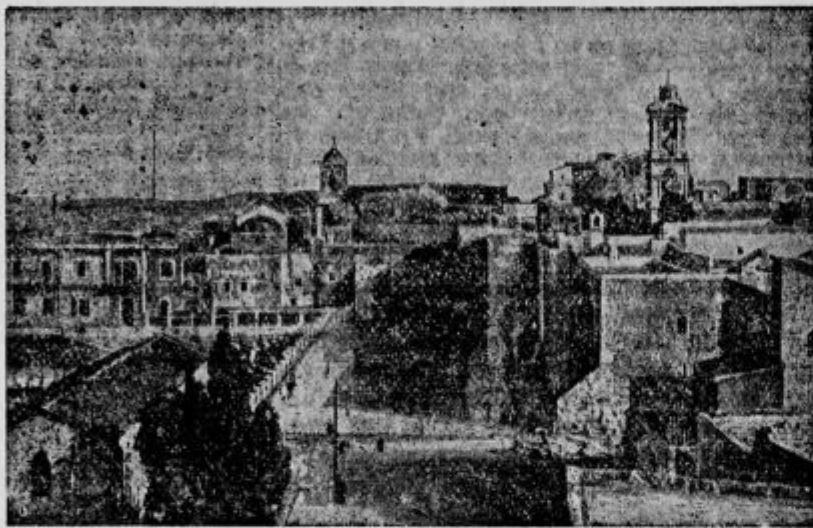
Europäische Revue + Sonderheft: Der Balkan. — Zanimanje Nemcev za Balkan je v po-

slednjem času zelo oživilo in vedno pogostej srečujemo v nemškem novinarstvu članke in razprave o razmerah na Balkanu. Vsi ti novinarski pojavi so z redkimi izjemami prežeti s simpatijami do balkanskih narodov in do dela za obnovo in izgradnjo balkanskih držav. V ozadju tega pojava pa vidimo obnovo stare vloge nemstva, ki si hoče gospodarsko in kulturno zagotoviti vpliv na Balkanu. V tem smislu moramo sprejeti tudi posebni zvezek znamenite politično-kulturne »Europäische Revue«, posvečen balkanskim narodom. Kljub odlični kvaliteti nekaterih prispevkov moramo vendarle poudariti, da zvezek ne nudi organične podobe Balkana. Dasi je v gospodarskem pogledu podan dokaj izčrpen pregled obnovitvenega dela v posameznih balkanskih državah, pogrešamo vendarle enotnosti vidikov. Prepletanje interesov Nemčije na Balkanu in lastnih gospodarskih težnjah balkanskih narodov je dokaj dobro podano, vendar moti izključno nemški pogled na dogajanja. Pomemben je prispevek J. Hribovschka »Die Emancipierung des Balkans«, v katerem ugotavlja avtor, da se balkanske države, ki so bile še nedavno igrača v rokah evropskih velesil, polagama osamosvojujejo, da se velesile potegujejo za njihovo prijateljstvo in da ni daleč čas, ko bodo vodile povsem neodvisno in samostojno politiko. — V kulturnem pogledu vsebuje zvezek samo izbranejši pregled sodobnega grškega slovstva, dočim je jugoslovansko slovstvo opisano zgolj z vidika nemškega vpliva nanj (M. T. Seleskovič), prav tako piše C. Radulescu-Motru o vplivu nemške kulture v Rumuniji. J. M. Jovanović, bivši minister, je prispeval članek o sedanjem položaju Jugoslavije, V. Bajčić piše o gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Nemčijo. Simpatičen je prispevek Gerharta Pohlana: Erlebnis Südslawien. — »Europäische Revue« izhaja v založbi Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart-Berlin, njen izdajatelj je Karl Anton prince Rohan.

Važne izkopnine v Betlehemu

Zgoraj: Votlina v cerkvi Jezusovega rojstva v Betlehemu. Tu so sedaj izkopali dokaze, da se kristjani že v 1. stol. po Kr. na tem kraju častili kraj Kristus. rojstva. Našli so tla iz mozaika l. 326-335, zgrajene Marijine cerkve. Poleg te so našli rimsko zidovje poganškega svetišča boga Adonisa, katero je cesar Hadrijan l. 135. p. Kr. zgradil na tem mestu zato, da bi onečastil ta sveti krščanski kraj, kjer so kristjani že v 1. stol. častili Kristusa in njegovo rojstvo. — Spodaj: Pogled na cerkev Jezusovega rojstva od zunaj.

Demanti v avtomobilskem motorju

Večkrat se dogaja, da pri popravi avtomobilskih motorjev najdejo najrazličnejše stvari, ki so na skrivnostni način zašle v motor in ki so večkrat v zvezi z zločinom. Nekdo, ki je sam avtomobilist, v listih opisuje svoje skušnje. Našel je v užgalniku motorja športnega voza nekoč bakreno kroglo, drugič je našel za celo pest kovinskih opilkov. Vzrok je bila tukaj seveda sabotaza. Včasih pa se za takimi najdbami skriva tihotapstvo ali pa tudi goli slučaj.

Pri nekem motorju je odpovedala sesalka v hladilniku. Ko jo je mehanik vzel narazen, je v njej našel velik biser. Čudno je, da ta dragocenost na svojem popotovanju ni bila prav nič poškodovana. Lastnik avtomobila je to najdbo prav lahko znal razložiti. Biser je zgubila njegova žena. Padel ji je iz prstana, ko je polnila hladilnik. Izgubo so takoj opazili. Biser so iskali povsod, dvignili tla avtomobila — brez uspeha. Na to pa, da bi bil biser padel v hladilnik, nihče ni mislil. Šele čez več mesecev ga je našel mehanik.

Nekaj podobnega je pred kratkim poročala angleška garaža. V hladilniku je našla velik demant. Tudi v tem slučaju je lastnik avtomobila pogrešal demant že dve leti.

Hudo se je čudil mehanik, ki je odprl star tank motornega kolesa, da bi zalil luknjo, do katere je težko prišel. Na zgornji strani tanka je poleg odprtine za vlivanje našel čedno pritrjeno malo posodico. Ko jo je vzel stran, je našel v njej celo zbirko nevdelanih demantov.

Sedaj so zgodovino tega motornega kolesa skrbno preiskavali. Počasi so dognali, da je to kolo nekoč bilo zaplenjeno tihotapcu, kateri je bil pozneje zaprt zaradi tihotapljenja kave in deviz. Carinska oblast je motorno kolo prodala na dražbi. Ker o demantih v kolesu nihče — razen tihotapca, ki pa je seveda previdno molčal — ni nič vedel, so ostali v kolesu, dokler jih slučajno niso našli. Kolo je med tem v teku let, ko je tihotapec sedel v ječi, šlo iz rok v roke, dokler ga slednjič ni nekdo kupil zelo poceni, ko že ni bilo dosti več vredno ko staro železo. Pa je kupil demante.

Nepojasnjena pa je ostala kepica zlata v sesalki avtomobila. Ker se ventil ni hotel dobro zapirati in odpirati, so začeli iskati vzroke. Našli so krivca. To je bila zlata kepica, nekoč prav gotovo kaka zlatnina, katero pa je ventil zmečkal v kepo.

Vendar pa pisec ne svetuje, da bi cenjeni bralci razdrli že vsak motor, da bi videli, ali ni kje skrit kak demant.

Verska šola v Avstriji

Avstrijsko prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, ki pomeni pripravo za prehod k verski šoli v Avstriji. Odlok določa, da morajo v vsaki srednji šoli nekatoški učenci biti v posebnem oddelku, tako da so v glavnem oddelku razreda samo katoliški učenci; v paralelki pa nekatoški. S tem so vpeljeni verski srednješolski razredi, ki so podlaga za versko šolo.

Aretirani stavkujoči v koncentracijskih taboriščih

Za tiste stavkujoče tekstilne delavce, ki so ob zadnji stavki v Ameriki zagrešili kako nasilje, so napravili koncentracijska taborišča. Moški stanujejo v šotorih, ženske pa v poslopjih. Taborišča so obdana z bodečo žico. Aretirani bodo ostali v taboriščih, dokler ne pridejo pred sodišča.

V kraljestvu skrivnosti morskega dna

Slavni ameriški raziskovalec moreških globin dr. William Beebe se je spustil pred nedavnim osem milj vzhodno od St. Georga v bajno globino 1000 m. S svojo okroglo potapljaško pripravo »Batisfero« je dosegel najprej 830 in kmalu nato 1000 m. Med spuščanjem v neznane morske globine je bil Beebe v stalni telefonski zvezi s pomožno ladjo, kateri je sproti poročal o svojih vtisih. S pomočjo močnih reflektorjev se je Beebeju posrečilo napraviti tudi krasen film. Dr. Beebe opisuje ribe najčudovitejših oblik, ki jih doslej še nismo videli. O svojem smelem poizkusu poroča slavni naravoslovec sledeče:

Naš jezik nima primernih izrazov, s katerimi bi mogel dovolj lepo opisati krasoto in lepoto narave, ki nam jo je doslej zakrivalo globoko morje. Vstopil sem v svojo pripravo nekako ob 9 dopoldne. Za menoj so zaloputnili 180 kg težka jeklena vrata, in pomožna ladja me je s pomočjo žerjava polagoma spuščala navzdol. V začetku me je obdajalo kristalno čisto vodovje, ki se je izpreminjalo najprej v sivo in nato v nekam čudno modro barvo. V globočini 800 m sem se znašel v popolni temi in kmalu pristal. Nad mojo »Batisfero« je težil ogromen pritisk 500.000 ton. Temperatura v gondoli je padla na 6 stopinj Celzija. Ker sem

se bal, da bi okence iz kremenca ob še večjem pritisku ne popustilo in mi je že primanjkovalo kisika, sem se odločil ostati na dnu le pol ure. Po triurni vožnji navzdol in kratkem pristanku, sem dal zopet znamenje, naj me dvignejo. Pred mojimi očmi se je razvijalo pestro življenje vseh mogočih oblik. Usmeril sem močan žaromet v temino, v katero ni še nikoli prodrli žarek svetlobe. Čudoviti stvori, o katerih znanost niti ne slutí, so švigali mimo mojega okna. Nekatere ribe so bile več ko 2 m dolge. Za kratek čas, sem žaromet zatemnil in ugledal novo čudo. Morje se je svetlikalo od neštetihih rib. Kakor žareče baklje v temni noči so se bližale mojemu oknu, da mi je kar vid jemalo. Nekaj večjih rib se je zaletelo v gondolo in videl sem, kako so se razletele. Najlepšo ribo pa sem ugledal v globočini 800 m. Bila je lepo krvavordeča in se svetila.

Škoda, da nisem mogel nekaj teh bitij ujeti in jih vzeti seboj. Znanost bi dobila vpogled v skrivnostno globokomorsko življenje, od katerega nas loči ogromni vodni pritisk.

Upam pa, da se mi bo prihodnjič posrečilo tudi to. S posebno pripravo nameravam naloviti nekaj teh živali in jih pod istim pritiskom, kakršen je na morskem dnu, spraviti na površino.

Kje stanuje g. Haron?

Že leta 1869 je angleška pisateljica Lujza May Olcott spisala priljubljene mladinski roman »Male ženske«. Zdaj je ta roman vnovič doživel velik uspeh v filmski obliki. Hollywoodska tvrdba, ki je pri filmu dobro zaslužila, je sklenila ostati zvesta dobičkanosnemu avtorju. Zato je brzojavila v London založbi, pri kateri je bila kupila filmske pravice za »Male ženske«. »Pripravljeni smo kupiti tudi prihodnje delo gospe Olcottove. Brzojavite kratko vsebino vaših pogovorov!« Londonska tvrdba je odgovorila: »Obrnite se na pisateljico samo. Prebiva pri g. Haronu, obala Stiksa«. Žal je bil ta angleški humor izgubljen, ker ga Američan ni razumel. Ameriško filmsko glasilo je prineslo londonsko brzojavko z očitki na naslov mladih pisateljev, ki nimajo poslovnega duha: »Ko je doživela gospa Olcottova prvi uspeh, je že odpotovala v inozemstvo in ni zapustila točnega naslova, ki je seveda pogoj za redno dopisovanje. Prosimo čitatelje, naj nam sporoče, ako bi kdo vedel za Haronov hotel in za neko morskoro obalo ali reko z imenom Stiks? Mi nismo o tem še nikoli slišali!«

Pri nas seveda že vsak drugošolček razume, da je Anglež Američanu hotel v šaljivi obliki dopovedati, da je stara gospa Olcott že davno v večnosti.

Modri mandarin

Ladja je dobila močno poškodbo na vihar-nem morju. Potop ladje je neizbežen. Na ladji je 30 ljudi: 15 Kitajcev in 15 Turkov. Ladja bi se dala še rešiti, ako bi odstranili 15 potnikov. Toda, katere naj odstranijo? Na ladji je moder mandarin, ki je predlagal tole:

Vsi potniki naj se postavijo na krov v vrsto in petnajstkrat naj se štejejo od 1 do 9, začeniši na levi strani. Vsakega devetega naj vržejo v morje. Mandarinov svet sprejmejo vsi z navdušenjem. Mandarin pa je postavil Kitajce tako v vrsto, da je vsaki deveti bil Turek. Vseh 15 Turkov so torej vrgli v morje in ostali so samo Kitajci. Kako je mandarin to naredil? — Iz »He. raldo de Esperanto«.

★

Njegova prva misel. »...gospod ravnatelj ...gospod ravnatelj. Tiger napada Vašo gospo soprogol«

»Za Boga. Kaj naj naredim, Kje bom sedaj dobil drugega tigra?«

★

Jožek je prvič obiskal svojega deda na deželi in pride poln vtisov in novih doživljajev v mesto.

»No, Joško, kaj ti je bilo najbolj všeč na deželi?« ga vpraša oče.

»Najlepša je bila garaža, v kateri so stale krave.«

Junak zamorske svobode

Hendrik Withoos, slavni voditelj zamorskih Hotentotov v Južni Afriki, ki je 3. okt. 1904 zbral vse črne hotentotske rodove ter jih pozval na boj za svobodo proti Nemcem, kateri so okupirali zamorske kraje v južni Afriki. Vršili so se strašni boji in izvrševali so se grozovitosti na obeh straneh. Končno je za svobodo se boreči črni narod Hotentotov omagal pred premočjo in tehnično belih civilizatorjev. Nema slave sedaj 30-letnico teh bojov. Toda ta 30-letnica pomeni bolj slavo črnih kakor pa belih ljudi.

„Če hočeš, zmoli zadnji očenaš!“

Ameriški »gangsterji«, kakor tamkaj imenujejo zločince vseh vrst, imajo svoja sodišča, ki obsojajo in s smrtjo kaznujejo tovariše, kateri se pregreše zoper disciplino ali ki hočejo obrniti hrbet slabi družbi.

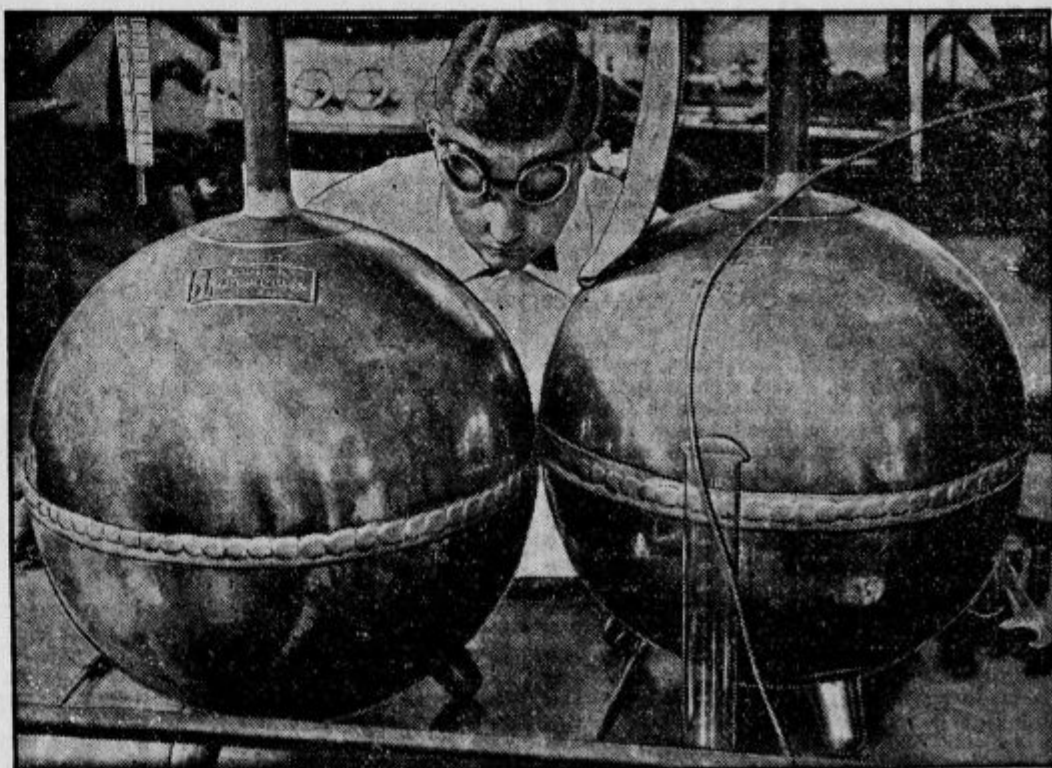
Iz Newyorka poročajo 20. septembra: V Brooklynu je v nekem klubu zopet bila izvršena taka smrtna obsodba. Žrtev je bil mladi Italijan Fred Bocci, ki je pravkar prišel iz ječe, kjer je predsedal daljšo kazen zaradi sleparij pri kartah. Bocci je ponoči ravno igral karte v klubu, ko sta v klub stopila dva oborožena moža. Eden je zaklical Bocciju: »Če hočeš moliti zadnji očenaš, stori to naglo!« Bocci je takoj pokleknil in pričel moliti. Natenkrat pa je vstal in planil k telefonski celici, da bi poklical policijo. Toda izvrševalca obsodbe sta bila urnejša. Tik pred telefonsko celico so Boccija zadel štiri kroglice, da se je mrtev zgrudil.

★

Ubogi sosedje. Uglasevalec: »Prišel sem, da uglasim Vaš klavir.«

Gospa: »Naš klavir? Saj Vas nisem klicala.«

Uglasevalec: »Vi ne, pač pa Vaši sosedje.«

272 stopinj mraza v laboratoriju. V berlinskem laboratoriju fizikalno-tehničnega državnega zavoda so sestavili posebne plinske posode. V njih plin helij spremene v tekočino. Tako dosežejo 271,8 stopinj mraza, kar je torej zelo blizu mrazu, ki vlada v vseirju, kjer ga je 273 stopinj. Posode imajo dvojne stene, med katerimi je brezračen prostor. Znotraj so stene posrebrane, da zunanja toplota ne more segreti notranjosti.

Sport

Teniški turnir na Iliriji

Razpis srednješolskega in akademskega prvenstva Ljubljane v tenisu

Sportni klub Ilirija priredi v petek, 5. in soboto, 6. oktobra prvenstvo srednješolcev in akademikov v tenisu za leto 1934. Prireditelj bo vsekozi propagandnega značaja in ima namen zbrati vse ljubljanske mlajše moči v borbi za omenjena prvenstva. Turnir se vrši ločeno za srednješolsko in akademsko prvenstvo. V obeh skupinah se tekmuje v singlu in double gospodov. Če se prijavi zadostno število tekmovalcev, tudi v singlu dam. Sistem tekmovalstva se bo določil po številu prijavi. Pravico sodelovanja imajo samo srednješolci in akademiki iz Ljubljane. Prijave je poslati do petka popoldne na SK Ilirijo, Kavarna Evropa, podrobne informacije pa se dobe vsak dan od 14-16 na teniških prostorih SK Ilirije. Prijavnine ni! Prijavljencem so za trenen na razpolago prostori in toge do pričetka turnirja, ki bo v petek ob 14. V slučaju nepovabilnega vremena se turnir odgodi na prihodnji teden.

SK Ilirija pripravlja tudi velik interni družabni turnir, ki bo predvidoma 13. in 14. t. m., in na katerega opozarjamo vse ljubljanske teniške igralce.

Zagreb: Ljubljana

Za lahko-atletike dvomatah Zagreb—Ljubljana, ki se bo vršil prihodnjo soboto in nedeljo na igrišču Primorja, vlada med našim sportnim občinstvom veliko zanimanje. Da bodo gledalci v resnici prišli na svoj račun, so se pripravi tak program, da bo pester in se bo hitro razvijal, na drugi strani pa sledi, ki se za igranje najprej pripravi. Program bo zanimiv, borba oba dni ostra in do ekstremnosti napeta. Zato vabimo cenj. občinstvo, ki hoče videti lep in zanimiv sport, da si ogleda jugoslovanske in balkanske lahko-atletike rekordere.

Zaključek table-tenis turnirja ŽSK Hermesa

Snoči se je končal table-tenis turnir ŽSK Hermesa, ki je prinesel sledeče rezultate:

1. Single dam: Dečmanova zmaga nad Tavčarjevo s 3:1 in postane s tem prvakinja.
2. Single naraščajočnikov: Marinko:Dekleva 2:0. Zelo lepa igra, zlasti Marinko je igral zelo spretno, dobiti je Dekleva borben. Oba mnogo obetata.
3. Moštva: zmaga je Ilirija I. nad Hermesom, ki je moral dati odstopnosti dveh najboljših igralcev nastopiti z rezervami.
4. Double gospodov: prvaka Nagy in Ziza, ki sta nepričakovano zmagnala nad Weissbachem in Geršlinem.
5. Mixed-double: favorita Weissbacher in Dečmanova sta potrdila svoj sloves in se plasirala kot prvaka.
6. Single gospodov: v finale so se plasirali in zmagnali, kakor sledi: Weissbacher, Ziza, Nagy in Geršlin. Za vstop v finale se je vršila borba med Nagyem in Drovnikom, poslednji je bil mnogo boljši, imel pa je izredno smolo. Tudi mladi Marinko, ki je prvi nastopil, je delal v semifinalu preglavice Zizi, ki je zmagal z večjo rutino a ne z znanjem, zmagal je šele v petem setu.

Turnir, ki ga je vodil zelo spretno in v aplošno zadovoljstvo g. Drovnik, se je končal točno brez ramud. Občinstvo so bile v vrhu vednega gledala na razpolago krasne table, ki sta jih izdelala g. Drovnik in Franc in g. Kováč. Razdelitev nagrad bo 14. oktobra na Bellevueju.

Sportni dan v Konjicah

Konjice, 30. sept.

Naš novoustanovljeni sportni klub SK Slo. Konjice je danes na prav lep način otvoril svoje delovanje. Prireditelj je kar tri sporte.

Ob 14. je startalo na cilju ob križišču cest v trgu 12 kolesarjev, med temi tudi državni prvaki Oblak — pa brez konkurence. Proga je tekla od Konjic—Oplotnice—Tepanje—Žiže—Konjice in je dolga 19 km. Sigurno je zmagal prvak državinskega kroga Brtoncelj Franc.

Ob treh pa so se udarile za državno prvenstvo v hazi dekleta SK Ilirije in SK Ptuj. Popolnoma nezaznansko so zmagnale hazanščice iz Ptuja s 8:0. Občinstvo je kričevito sodnikov postopanje sprejelo s skrajno nezadovoljnostjo.

Nato sta se pričela boriti naš SK Konjice in SK Boš iz Poljčan. Rezultat je bil 3:2 (5:0) za SK Boš. Sportni klub Konjice je igral še precej dobro, saj je SK Boš izgubil v svoji prvi tekmi proti SK Ptuj z 12:0. Vse kaže, da se bo naš klub razvil do častnega mesta v obeh sekcijah (kolesarski in nogometni). V nedeljo ob 4. pa revanž v Poljčanah. Konjčani, postavimo se!

Kolesarska podzveza Ljubljana. Redna seja upravnega odbora podzveze se vrši danes ob 20 v posebnih sobi gostilne pri Amerikancu.

SK Mladika — smučarska sekcija. Danes ob 8 smuča gimnastika.

Službene objave LNP. (Seja zdravstveno-vzgojnega odbora z dne 25. septembra.) Navzočni: Kurat, dr. Prodan, dr. Tomc, škrlj, Mrdjen, Vrhovnik. Uvodno predavanje bo v četrtak, 4. oktobra ob 20 v dvorani OUD. Opozorjajo se vsi klubi LNP v Ljubljani, da pošljejo na to predavanje obvezno po 5 igralcev vsakega moštva. Priporočila pa se klubom, da se teh predavanj udeležijo polnoštevilno. Ponovno se sponoča vsem klubom LNP, ki imajo lastno igrišče, da morajo imeti pri vsaki tekmi na razpolago jod, gazo in ovoj, kar mora vsakokratni službojuči odbornik LNP pregledati in poročati o pregledu v svojem poročilu na poslovni odbor LNP.

Alja Rahmanova: 42

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

Medtem je prikolovratil bliže in zamahnil pest, da bi jo udaril. Luša se mu je s hitro kretnjo umaknila in pobegnila.

»Andrej,« sem rekla, »ali vas ni nič sram, da tako pretepete svojo ženo?«

»No, čemu je pa moja žena, če bi je še preteptali ne smel? Če hočem, jo tepem! Zato imam svojo voljo!« mi je odgovoril in me srepo gledal z bleščajočimi, od pijanosti blodnimi očmi. Ogledala sem si ga natančneje: majhne, globoko udrite kalniške oči, lica razrita od kozjih jamc, nos v sedlu udrt, najbrž zaradi kake bolezni zmalčen, dolge roke povešene ko pri gorili: nič, kar bi spominjalo na Sloveka; žival, osetudna žival.

Še enkrat sem poskusila najti most do tega, kar bi utegnilo biti človeškega v njem, in sem rekla proseče, živahno: »Andrej, pomislite vendar, ona je v drugem stanju, otroka nosi pod srcem!«

»To me čisto nič ne briga, to je njena zasebna zadeva. Razumete, in vas še celo nič ne briga! Odstranite se, sicer... Ajda, Luša! Sem pridi, sežuj mi ševljice!«

Stopil je še en korak bliže k stopnicam, da bi se usedel; toda epotaknil se je in ni imel več moči, da bi vstal. Počasi se je zleknil in v trenutku je smrčal, z obrazom na popljuvanih stopnicah.

Odšla sem Otmarju nasproti in tedaj so mi prišli na misel Nekrasovovi verzji:

Gospodarstvo

Obrtnikom in javnosti

Težke gospodarske razmere ženejo obrtništvo v naravnost obupno borbo za svoj obstanek. Resno nas opominjajo, da v teh časih težke preizkušnje ne smemo kloniti in prepustiti razvoju dogodkov in naše bodočnosti usodi, temveč s podvojenim, žilavim in vztrajnim delom pomagati k izboljšanju.

Da se dvigne v obrtniških vrstah stanovska zavest, samozavest in optimizem, v javnosti pa vzbudijo simpatije in razumevanje za težnje obrtnika ter zanimanje za domače rokodelske izdelke, so vodilne obrtniške organizacije iz vse Jugoslavije na konferencah v Ljubljani in Zagrebu sklenile, da se priredi po vsej državi propagandni »Obrtniški teden« v času od 1. do 8. decembra t. l. Po sklepih in pooblastilu omenjenih konferenc smo prevzeli dolžnost, da pripravimo in izvedemo prireditelj »Obrtniškega tedna« v Dravski banovini. »Obrtniški teden« bo prireditelj, ki naj rodi pozitivne uspehe vsemu našemu obrtnemu stanu.

Trgovinska pogodba z Egiptom

Pričakuje se, da bo naša država sklenila v najkrajšem času trgovinsko pogodbo z Egiptom. Zbirajo se že tozadevni podatki in je prav, če se oglašijo tudi naši interesi, ker bo lahko zanje Egipt važen trg.

Lani smo v Egipt izvozila za 16.07 milij. Din naših proizvodov, od katerih so bili najvažnejši: cement 7,5, stavbni les 3,55, koruzni škrob 1,3, voli 1,0 milij. Din. Gotovo je, da se da naš izvoz lesa in živine v Egipt še znatno povečati, saj se je obdelovanje tega trga našim izvoznikom doslej še vedno izplačalo. Nasprotno je lani naš uvoz iz Egipta znašal 5,04 milij., od tega največ riž 1,9 milij. in rastlinska vlakna za predvilo 1,0, v poštev bi prišla še morska sol 0,64 milij. Din.

Ocena sadja na kmetijski razstavi v Mariboru

Na kmetijski razstavi v Mariboru je poseben oddelek za sadje. Razstavljena so v glavnem samo jabolka. Razstavo so priredile razne sadjarske in kmetijske podružnice, vinarska in sadjarska šola v Mariboru in nekateri privatniki. Posebna strokovna komisija je v soboto ocenila razstavljeno sadje. Ocena vpošteva tako obliko, okus, aromo, kakor tudi to, kako so jabolka pakirana. Najboljša ocena je odlično in je označena s 5 točkami, druga ocena je prav dobro in je označena s 4 točkami, s 3 točkami je označena ocena dobro. Pet točk so dobile sadjarske podružnice Sv. Peter pod Mariborom, Ruše, Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Ana v Slov. gor., Sv. Martin pri Vurbergu, Sv. Barbara v Slov. gor., Spod. Poljskava in kmetijska podružnica Limbuš-Ruše. Po štiri točke so dobile kmetijska podružnica Sv. Lovrenc na Poh., sadjarska podružnica Slovenska Bistrica, Razvanje, kmetijska podružnica Sv. Lenart v Slov. gor. Tri točke je dobila sadjarska podružnica Sv. Benedikt v Slov. gor.

Ta ocena naj bo v vzpodbudo onim sadjarjem, ki imajo že lepo sadje, ki so dosegli s pravišnim ravnanjem najboljšo oceno, da to tudi ohranijo. Oni pa, ki najboljše ocene še niso dosegli letos, naj poizkušajo to pri prihodnjih razstavah.

Potrdila o plačilu na fakturah. Tozadevni razpis finančnega ministrstva se je ponekod preširoko tolmačil. Tudi je ministrstvo financ naknadno reduciralo obseg olajšave glede taksiranja potrdil o prejemu plačila o izdani fakturi. Potrdila o prejemu plačila po fakturi, katero plačilo se vrši v roku, ki je običajen in ki je morda v sami fakturi označen, pa se plačilo potrjuje posebej in stoji tedaj plačilo tudi časovno v neposredni zvezi s točno določeno fakturo. Taka potrdila izjemoma niso zavezana taksi po tar. post. 33 (1/2 potrjene vsote). Pač pa morajo biti tudi ta potrdila taksirana po tar. post. št. 34 (0,50, ozir. 1 Din).

Zamudne obresti pri trgovskih poslih. Na vprašanje Centralne industrijskih korporacij je odgovorilo ministrstvo trgovine in industrije, da se uredba o maksimiranju obrestne mere nanaša na vsa dolgovanja brez ozira na njih postanek, torej tudi za obresti iz trgovskih poslov.

Stroški avtarkije. Ko je pred nedavnim narodnosocialistični minister za kmetijstvo Darre govoril o enem letu nacistične kmetijske politike, je podal tudi dele zanimive podatke o cenah nekaterih važnih živil v Rotterdamu in Nemčiji za mesec avgust. Ta primerjava je bila naslednja: rž Rotterdam 56 mark, v Nemčiji 159, pšenica (za tono) v Liverpoolu 69 mark, v Nemčiji 199 mark, prašiči v Chicagi 12 mark, v Nemčiji 47 mark za stot (100 metr. funtov), maslo v Kopenhagnu 78 mark, v Nemčiji 254 mark, svinjsko meso za dvojni stot v Kopenhagnu 107 mark, v Nemčiji 184 mark, jajca v Kopenhagnu 3,5 pšenice, v Nemčiji 8 pšenicev za

Kdo pač težje nosi usodo?

Kdo? Če ne žena ruska ti?

Kdo bi se čutil, da se osiplješ,

Preden razcveteš se v evel,

Ruskega ljudstva trpečega

tisoč bridkosti trpeča mati!

— — — Napisala sem črtico iz življenja galske in njihovih žena, ki stanujejo pod nami. Nič se ni tu spremenilo, ista umska tema, ista živalska narava, okrutnost in opoklost, kakor prej. Potrdila sem se narisati tip trpeče žene in sem našla listek v naš mestni časnik. V uredniku sem prepoznala svojega nekdanjega sodjaka. Sprejel me je zelo prijazno in dejal:

»Samoumevno bomo natisnili vašo črtico, Aleksandra Lvovna! Gredite, prosim, jutri zopet, da vam povem, kje morate kaj spremeniti ali kaj postaviti. Saj veste, pri nas mora sedaj vse imeti tendenco. Vsečina mora biti stropocentno komunistična!«

12. aprila 1922.

V uredništvu mi je danes Ivan Ivanovič povedal to-le:

»Vaša črtica ne velja. Prav dobro ste napisali, razborito, pa brez uklona. Pokazati bi bili morali, da je bila to usoda ruske žene do revolucije, da jo je pa sedaj boljše življenje osvobodilo. Takih tipov mi ne smemo ustvarjati, to je preostanek iz prejšnjih časov. V časniku moramo biti prepričani z optimizmom, tisoče veselih gesel moramo vreči med ljudstvo, ne smemo kazati na točke, kjer se je življenje ustavilo, ne, pokazati moramo, da življenje vre, delo kipi, da je žena osvobodjena. Saj vem, da je vse to neumnost, prazno besedičenje,

Nujno potrebno je torej, da se vsaj pri tej akciji manifestira stanovska solidarnost in enodušnost vsega obrtništva. Pozivamo zato vse obrtniške organizacije in korporacije dravske banovine in vsakega poednega obrtnika še posebej, da brez ozira na svoja načelna naziranja sklopo sodelujejo in pomagajo pri izvedbi te važne propagandne prireditve.

Obenem se obračamo na našo javnost, ki je vedno kazala razumevanje za potrebe in upravičene zahteve obrtništva s prošnjo, da tudi ona podpre to našo propagandno akcijo ter s tem pripomore k uspehu ne samo obrtništva, temveč tudi nacionalni produktivni delavnosti sploh.

»Temelj narodnega blagostanja je krepak rokodelski stan«.

Centralni delovni odbor »Obrtniškega tedna« v Ljubljani.

komad. Londonski »Economist« prinašajoč te podatke: To so stroški za avtarkijo!

Rusko zlato za Nemčijo. Zavod za ločitev zlata in srebra v Frankfurtu je dobil od Reichsbanke pooblastilo, da lahko nakupuje ruske rude, ki vsebujejo zlato in to zlato izloči v svojih delavnicah. Zavod računa, da bo letno dobil iz ruskih rud 3000 kg čistega zlata, katerega bo lahko porabil za industrijske svrhe.

Borza

Dne 1. oktobra 1934.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Amsterdama, Pariza in Trsta, dočim so vsi ostali tečaj narasli.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling popustil na ljubljanski borzi na 8,40—8,50 in na zagrebški na 8,31—8,41. Grški boni v Ljubljani 29,65—30,35, v Zagrebu 28,77—29,47, v Beogradu pa 29 bl. Angleški funt je v Ljubljani narasel na 225,20—226,80, v Zagrebu na 226,03—227,63. — Španska pezeta v Zagrebu in Beogradu 5,95 bl. Madjarski pengó v Beogradu 9,95 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2302,63—2313,99, Berlin 1363,47—1374,27, Bruselj 794,68—798,62, Curih 1108,35—1113,85, London 166,86—168,46, Newyork 3341,61—3369,87, Pariz 223,93—225,05, Praga 141,56—142,42, Trst 290,79—293,19.

Curih. Pariz 20,20625, London 15,07, Newyork 304,06, Bruselj 11,70, Milan 26,26, Madrid 41,875, Amsterdam 207,775, Berlin 123,10, Dunaj 72,73 (56,90), Stockholm 77,70, Oslo 75,70, Kopenhagen 67,30, Praga 12,79, Varšava 57,925, Atene 2,92, Carigrad 2,47, Bukarešta 3,05, Buenos-Aires 0,805.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 71—72,50, agrarji 40—41, vojna škoda 353—356, 6% begl. obv. 59—60, 8% Bler. pos. 66—68, 7% Bler. pos. 56,50—57,50, 7% pos. DHB 66—67.

Zagreb. 7% inv. pos. 71,50 d., aorarji 41 den., vojna škoda 355—357, 10, 11, 356—360, 12, 357—360, jan. 1935 352—360, 6% begl. obveznice 59—60, 8% Blerovo posojilo 65—68,50, 7% Blerovo posojilo 57—57,75, 7% pos. DHB 67,50—70. — Delnice: Narodna banka 4050 den., Priv. agr. banka 217—220, Osj. sladk. tov. 130—140 (130), Bečkerek sladk. tov. 750 bl., Osj. Hvarna 145 bl., Impex 50 den., Trboveljska 85—90 (90).

Belgrad. 7% inv. pos. 71,50—72 (71), agrarji 40—41, vojna škoda 356—357 (357), 12, 360—361 (360,50, 360), 6% begl. obv. 60,75—61,25 (61,25), 12, 61—61,50 (61,50), 7% Bler. pos. 57—57,50 (57). — Delnice: Narodna banka 4120—4130 (4120), Priv. agr. banka 216—217 (217, 216).

Žitni trg

Splošno ni dosti izprememb, vendar se za pšenico opaža za termine čvrstjša tendenca. To kaže, da bo v kasnejših terminih pšenica dražja. Glede koruze so sušilnice v zadregi, ker ne morejo oddati dovolj velikih količin, kolikor so jih prodale. Povpraševanje za korožo iz Avstrije in Češkoslovaške je znatno. Cene so bile danes sledeče: pšenica 117—120 (malo čvrstjša tendenca), umetno sušena koroza 75—77,50 in moka 205—215.

Živina

Ptujski svinjski sejem. V sredo 26. t. m. so prignali 153 svinj in 140 prašičev, skupaj 293 rilcev. Od teh so prodali 82 komadov. Povprečne cene za kg žive teže so bile sledeče: debele 6—7, prolenki 5—6 Din; prašički stari 6—8 tednov so se prodajali po kakovosti in sicer od 80—150 Din eden; plemenske svinje so stale od 200—600 Din.

Na mariborski svinjski sejem dne 28. septembra je bilo pripeljanih 283 svinj. Cene: mladi prašiči 5—6 tednov stari 40—70, 7—9 tednov 80—90, 3—4 mesece 130—180, 5—7 mesecev 250—300, 8 do 10 mesecev 350—400, 1 leto 600—700 Din. — 1 kg žive teže 5—6, mrtve teže 8,50—10 Din. — Prodanih je bilo 126 svinj.

ki ga samo fidiotje jemljejo resno; toda, kaj hočemo? Od nas časnika ne zahtevamo razboritih člankov, ampak agitatorskega elana, naša naloga je, da pokažemo ljudstvu in vsemu svetu, da je vse, kar je slabega, slabo zato, ker izhaja iz dobe buržuejskega gospodarstva, in da more biti to, kar ustvarja komunistično gospodarstvo, le dobro. Kajpak samo trap verjame to; kaj menite, ali niso idijoti glavni del ljudstva?

Ivan Ivanovič se je prekanjeno smešljaj. Potem se je pa zresnil in nadaljeval:

»Sicer pa ta sistem ni tako neumen, kakor bi kdo mislil na prvi mah; nasprotno, celo zelo fino, psihološko je zamišljen. Veste, to je tako ko pri kamnu, ki ga kaplja za kapljo izvotli. Če bralcu venomer ubijamo v glavo, kako dobro mu je pod našim režimom, bo časoma sam verjel, da se mu dobro godi. Kričati, kričati, široko usta odpirati: to je glavno bojno sredstvo komunizma. In kdo naj je bolj v naprej določen usta odpirati, ko mi časnikarji? To je naloga časnika! Komunistični tisk mora biti trajno odprt gobec čez vso Rusijo in vse bomo imeli v rokah! Zlasti mladino! Stari izumro, mladina bo verjela v vse, še to, da je pri nas bolje nego drugod!«

13. aprila 1922.

Dobili smo stanovanje s štirimi sobami, da bomo vendar enkrat imeli svoj svet, kjer bomo lahko gospodovali po mili volji.

14. aprila 1922.

Zaradi otroke me neprestano vznemirja, da moram tako stradati. Vse dan ni drugega ko redve iz ovsene moke, in pri tem naj še tolim otroka zelenjadna juha in malo kruha, in še ta naj-

PALMA OKMA
PODPLETI IN PODPETNIKI
SO NESPOLEZLJIVI, POČENI
IN SKORAJ NEUNIČLJIVI
VARUJEJO OBČUTLJIVE
NOGE IN PRED MOKROTO.

Naznanila

Ljubljana

1. Kino Kodoljevo. Danes in jutri senzacionalni film »Congorilla«. Cene znižane.
1. Nočno službo imajo lekarnice: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartner, Moste.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Torek, 2. oktobra: Orlišč. Red A.
Sreda, 3. oktobra: Migo — dekle z Montparnaza. Premiera. Izen.

Cetrtek, 4. oktobra: Gugulnica. Red Cetrtek.

Petek, 5. oktobra: Zaprto.

Sobota, 6. oktobra: Hlapci. Premiera. Izen.

OPERA (Začetek ob 20)

Torek, 2. oktobra: Zaprto.

Sreda, 3. oktobra: Hovanščina. Red Sreda.

Cetrtek, 4. oktobra: Sveti Anton, vseh zaljubljenih pater. Red B.

Petek, 5. oktobra: Zaprto.

Sobota, 6. oktobra: Rigoletto. Izen. Znižane cene od 30 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 2. oktobra ob 20: Hamlet. Otvoritvena predstava. Izen.

Sreda, 3. oktobra: Zaprto.

Cetrtek, 4. oktobra ob 20: Hlapci. Prvič.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 2. oktobra: 11.00 Šolska ura: Uvodna beseda; predst. JUO Dimnik Ivan; nato Ob 100 letnici Fr. Erjavca (prof. Kolarik) 12.15 Ob Zili in Dravi (slov. narodna na ploščah) 12.30 Poročila 13.00 Čas, saksofon in ksilofon solo (plošče) 18.00 Taras Ševčenko (dr. Preobraženski) 18.20 Radijski orkester 19.00 Otroška ura (ga. Medvedova) 19.20 Ga. Herta Kralj poje otroške pesmi 19.50 Čas, jedilni list, program za sredo 20.00 Dr. Janko Savarik 20.20 Dramatični prizor: Univerzalni genij (g. Mirko Jelačin in Dantilo) 21.00 Radijski orkester, vmes čas in poročila 22.30 Angleške plošče

Drugi programi:

Torek, 2. oktobra: Belgrad: 20.30 Prenos z Dunaja — Zagreb: 20.15 Konec, včer 20.45 Komorni kvartet 21.00 Radijska ura 21.15 Klav. konc. — Dunaj: 19.00 Sodobna avstrijska cerkevna glasba 20.30 Franc. Lehar, rad. potpourri, dirigira Lehar sam 22.50 Vol. godba 24.00 Godalni kvartet — Budimpešta: 19.00 Sal. gl. 20.30 Dunaj — Milan-Trst: 20.45 Opereta — Rim-Bari: 20.45 Kom. gl. in vok. konc. 21.30 Veseloliga 22.00 Plesna gl. — Praga: 19.10 Nar. pesmi 19.30 Zab. gl. 20.10 Klav. gl. 20.35 Vzglabljeni kralji, igra 21.35 Sonata — Brno: 19.30 Liturgični koral — Bratislava: 20.35 Ork. in viol. konc. — Varšava: 20.10 Marija, opera, Stokovski — Berlin: 20.10 Mozartov koncert 21.10 V spominu Morikela — Trst: 20.10 Eli Ney igra — Lipsko: 20.30 Duh. več. gl. 21.10 Zab. konc. — Frankfurt: 20.10 Kratk. program — Monakovo: 19.35 Marija, opera, Flotow.

Nogavice - rokavice

kompletne potrebščine

za krojače in šivilje,

nadalje

bogata zaloga žepnih robcev,

toaletnih potrebščin, kravat,

vsakovrstnega modnega blaga

itd., po

najnižjih cenah

pri trvdki

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službeiščejo

Dekle

21 let stara, dobro izučena šivilja, vajena nekoliko gospodinjstva, želi k dobri krščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11390. (a)

Vajenci

Brivci

Rad bi dal izučiti 15 letnega dečka z malo maturo. Če rabite učenca, pošljite naslov upravi »Slovenca« pod »Brivski vajenci« št. 11402. (v)

Pouk

Učni tečaji

trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Trgovsko društvo »Merkur« otvori početkom oktobra večerne učne tečaje ob delavnikih od 19 do 21 za knjigovodstvo, stenografijo, slovensko in nemško, ter nižji in višji tečaj za laški in nemški jezik. Prijave v društveni pisarni od 8 do 2 (Gregorčičeva ulica 27, pritličje, Trgovski dom). (u)

Denar

Spomenike

iz skladišča prodaja za hranilne knjižice dobrih zavodov Kunovar, kamnosek, Sv. Križ, Ljubljana. (d)

Bančne vloge, akcije kupuje, prodaja, lombardira najsolidnejše: St. Pravniki, Zagreb, Varšavska ulica 6, telefon 28-33.

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-11.

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje oddam s 1. oktobrom. — Vprašati od 10.—12. in od 2.—4. ure. Sofeska 10-11.

Dvosobno stanovanje vse pritlikline, 1. nadstr., balkon, oddamo novembra na Vodovodni 75. (č)

Enosobno stanovanje parketirano, oddam mali družini. Kopač Stanko, Zg. Šiška. (č)

Sobico

oddam gospodični za Din 100 mesečno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11423. (s)

Pohištvo

Staro pohištvo

poceni naprodaj dne 1., 2. in 3. oktobra od 8—12 in od 3—5. Javno skladišče, Tyrševa 34, levo, pri mostu. (š)

Vnajem

ODDAJO:

Trgovina

s trgovsko opravilo, stara, vsestransko znana, se takoj odda v najem v St. Jerneju na Dolenjskem. Eventuelno naprodaj tudi hiša z gospodarskim poslopjem. Pojasnila daje Franc Novosel, posestnik v St. Jerneju na Dolenjskem. (n)

Posestva

Trgovina

moške mode, v centru mesta, se ugodno prodaja. Reme ponudbe je poslati upravi »Slov.« pod »Rentabilnost 500« št. 11354.

Lepa hiša

dvonadstropna, 3 sobe, 2 kuhinji, z lepim razgledom, naprodaj v Ratešah-Planici. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11401. (p)

Kupimo

Polnojarmenik

že rabljen, do 60 cm, v dobrem stanju, kupimo. Ponudbe pod »Jarmen 60« št. 11399 upravi »Slovenca« Maribor. (k)

Fižol,

suhe gobe

in vsakovrstne deželne prideleke kupuje trdka —

Fran Pogačnik

d. z. o. z.,

v Ljubljani sedaj v javnih skladiščih (Balkan).

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Glasba

R. Warbinek

najstarejša tvornica klavirjev

Ljubljana

Gregorčičeva ul. 5 I.

Prodaja inozemskih in lastnih izdelkov

Strokovnjaška popravila in uglasjevanje

Najcenejša izposojevalnica

Obročna odplačevanja

Dve partiji

bleh instrumentov, prva za 10, druga za 18 ljudi, naprodaj. — N. Hvalič, Zagreb, Opatinova 33. g

Citajte in širite »Slovenca«!

Laške orehe za Nemčijo

večje množine, kupim. — Ernst Naumann, Essen, veletrgovina s sadjem, Rheinischestr. No. 48.

Zahvala

Vsem, ki ste na katerikoli način počastili spomin našega predobrega očeta, starega očeta, tasta itd.

Ivana Pogačnika

ga spremili na njegovi zadnji poti in z nami sočustvovali, izrekamo iskreno zahvalo. Prav posebno se zahvaljujemo preč. mansignoru St. Premrlu za njegov žalni govor ob odprtem grobu. Vsem in vsakomur posebej: Bog plačaj!

Rakek, dne 1. oktobra 1934.

Rodbina POGAČNIKOVA.

Razno

Šivalne

stroje

Feniks

nove, zamenjam za suhi les, novo pohištvo ali vino.

Rudolf Kompore
Aleksandrova 48, Maribor

Prodamo

Parkete

kupite najugodnejše direktno od tovarne parketov: Alojzij Kanc, Mengeš. (l)

Usnjeni suknjiči

pumparce — najboljši nakup. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Emajlirano posodo

nekoliko okrušeno, prodaja po teži tt. Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

Semensko

pšenico in rž

ima trdka

Fran Pogačnik

d. z. o. z. v Ljubljani Tyrševa c. (Dunajska) št. 33 Javna skladišča

BALKAN

Koruza

nova, umetno sušena, zdrava, sposobna za meljavo, se dobi vsako množino po nizki ceni pri trdki M. Ogrižek, Osijek L. Gunduličeva ulica 60. Vzorec koruze pošljemo na zahtevo. (l)

Zakaj

se zadolžujete

v inozemstvu, ko si s falzifikati pokvarjene prebavne organe lahko okrepite z domačo naravno, ceneno JORDAN grenčico Lastnik Rupp, Beograd, Kn. Mihajlova 16.

Telefon 2059

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Prodaj

Propyläen Weltgeschichte — 10 zvezkov — polusnje, popolnoma novo — knjigarniška cena 7000 Din — za 4000 Din. Ponudbe pod »Propyläen« št. 11398 upravi »Slovenca« Maribor. (l)

ODKRITA JE SKRIVNOST PUŠČAVE

Ta žena ve, s čim se prikupi možu

Opazujte, kako prehajajo oči Vašega so-proga z Vašega lica na Vaše roke. Ali so Vaše roke grde, rdeče, robate in raskave? Ali so bele, nežne in baržunaste? Vaše roke bi lahko imele ravno tako dražestno polt kakor Vaše lice.

Po zaslugi sveže smetane in prepariranega olivnega olja, kombiniranega z dodatki, ki napenja, belijo in krepijo kožo, je sedaj dokazano, da lahko nova krema Tokalon bele barve (ne mastna) napravi čudež na licu in rokah — že v treh dneh. Raskava površina razpokane kože se hitro razkroji in izgine, odkrivajoč pri tem naravno svetlost nove kože, ki je bila doslej skrita. Poizkusite še danes to novo kremo Tokalon bele barve. Ona zožuje razširjene znojnice, odpravlja zajedalce, solčne pege in gube, povzročene od skrbi in utrujenosti. Najtemnejša koža postane svetla.

STARŠI!

Otroku, ki obiskuje šolo, dajte, ako je slaboten, použiti vsak dan zjutraj in zvečer malo žličico okusnega »Energina«, za krepitev krvi, živcev in teka. Otroci, ki redno jemljejo »Energin«, imajo dober tek in so odporni zoper vsa obolenja »Energin« za lažanje krvi, živcev in teka dajte dekletu med 10 in 17 leti, ako je slabotno. To je prehodna dekliska doba, ko se mora vsako dekle okrepiti. »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki nima teka. »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki je malokrven.

»ENERGIN« se dobi v lekarnah v steklenicah po pol litra; 1 steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 19.147/33.

Za jugoslovanski patent št. 7701 od 1. julija 1930 na:

»Indukcijski motor«

(»Induktionsmotor«) — in dopunski patent št. 8257 od 1. januarja 1931 na:

»Indukcijski motor s kratkostičnimi palicami oblike U«

(»Induktionsmotor mit U-förmigen Kurzschlussstäben«) — se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenji. ponudbe na:

Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

HUBERTUS plašči garantirano nepremočljivi znamke »SOKO« od Din 130 do 320

Damski plašči znamke »Soko« najmodernejši pariški kroji Ročno delo!

Tovarniška prodaja »Soko« oblek

Ljubljana

Sv. Petra cesta 23 :: Celovška cesta 63

Kranj

Glavni trg 102

Zajednično starešinstvo sporoča vsem gasilskim župam in četam pretužno vest, da je včeraj nenadoma umrl v starosti 56 let njegov mnogoletni vrli sodelavec, tovariš

JERNEJ VENGUST

poštni kontrolor, prvi podstarešina Gasilske zajednice Dravske banovine, član savezne uprave, častni član češkoslovaške in poljske gasilske zveze in drugih evropskih gasilskih federacij

Pogreb dragega nam pokojnika se bo vršil iz gasilskega doma v Celju v torek, dne 2. oktobra 1934 ob pol 17 na mestno pokopališče

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1934

Gasilska zajednica Dravske banovine

Župno starešinstvo sporoča vsem gasilskim župam in četam pretužno vest, da je včeraj nenadoma umrl v starosti 56 let njegov mnogoletni vrli sodelavec, tovariš župni tajnik

JERNEJ VENGUST

poštni kontrolor, prvi podstarešina Gasilske zajednice Dravske banovine, član savezne uprave, častni član češkoslovaške in poljske gasilske zveze in drugih evropskih gasilskih federacij

Pogreb dragega nam pokojnika se bo vršil iz gasilskega doma v Celju v torek, dne 2. oktobra 1934 ob pol 17 na mestno pokopališče

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1934

Uprava gasilske župe sreza Celje

Tužnega srca naznanjamo, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena žena, zlata mati, hčerka, sestra, svakinja in teta, gospa

Tonca Hmelak

vd. Žagar roj. Kobi

veleposestnica in lastnica trdke Franjo Žagar

ki je po dolgi, mučni boleznini, v starosti 43 let, previdena s sv. zakramenti, danes ob 18 mirno v Gospodu zaspala.

Nepozabno pokojnico prepeljemo iz Ljubljane na Rakek.

Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti na Rakeku v sredo 3. oktobra ob 16 na tamkajšnje pokopališče v rodbinsko grobnico.

Ljubljana, Rakek, Markovec, dne 1. oktobra 1934.

Franjo Hmelak, mož.

Line in Franci, sinova. Franja Kobi, mati in vsi ostali sorodniki.